

#303 • MARS 2023 • ÅRGÅNG 28 • PRIS: 80 KRONOR • SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SITUATION

S T H L M

På 8 kvadrat

PJÄSBRÖDERNA MURRE GONDAY
OCH SIMON MATIWOS

Sarah Delshad

EN BOK FÖR MUSLIMSK FEMINISM

För hockeyns skull

NEDSLÄPP VARJE TISDAG 21.30 I FARSTA ISHALL

GATUPLANET SID 38 →

**Ideella stödlinjer
vid psykisk ohälsa
blir nerringda**

På den tiden **Tarik Saleh** höll på med urban exploration var det enbart för att hitta platser att måla graffiti på.

**TARIK
SALEH**

”Att regissera är ett ungdomens jobb. Jag är femtioett år nu, jag kanske har två filmer till i mig”

Nu har du verkligen gjort en bra affär

Förutom fantastisk läsning bidrar du till att förbättra ekonomin för några av de 33 000 människor som lever i hemlöshet i Sverige idag.

Det gör vi med.

SBAB!

INNEHÅLL

#303
Mars 2023

10. Stockholm läser

Alejandro Leiva Wengers hyllade novelldebut *Till vår ära* är årets Stockholm läser-bok.

14. Sarah Delshad

Med boken *Muslimsk feminist? Javisst* vill hon visa att det finns mäktiga, slöjbärande kvinnor.

32. För hockeys skull

Samling via WhatsApp, teknik tisdagar 21.30 i Farsta ishall.

38. Gatuplanet

Ideella stödlinjer för psykisk ohälsa nerringda, upprop för ny nationell linje inom vården.

44. Åtta kvadrat i Husby

Pjäsbörderna Simon Matiwos och Murre Gondag har skrivit om drömmar, konflikter och trångboddhet.

ALLTID I SITUATION STHLM

- 6. Min Plats
- 11. Situation Waldersten
- 17. Krönika
- 47. Korsord
- 48. Dätid Sthlm

20. Tarik Saleh

Efter ett år världen över med filmen *Boy from Heaven* och alla hyllningar, priser, nomineringar och utmärkelser den belönats med, är han nu tillbaka på Södermalm igen. I det lilla livet. Han tror han har två filmer till i sig som regissör. Sedan kanske det blir en roman.

**STORPANTÄRE,
THIS IS FOR YOU!**

Välkommen till
**Stockholm citys
snabbaste pantstation.**

**PANTA MASSOR,
cash direkt i handen.**

T-bana Hötorget
Kungsgatan mot Drottninggatan - Sveavägen norrut

**VÄRLDENS MEST
PANTADE
HUVUDSTAD**

Varje dag bidrar en miljon stockholmare till
att få det svenska pantsystemet att snurra.

Och vet du kära pantare. Ni är alla hjältar i
Världens mest pantade land.

PANTAMERA

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

Tekning, suicidprevention och Hollywoodmanér

För att illustrera hur annorlunda det är att jobba med en stor amerikansk filmproduktion, berättar Tarik Saleh om en incident när en linjeproducent missat att söka tillstånd för att få stänga av vägar i Atlanta för att filma scener i filmen "The Contractor".

Det normala Hollywoodläget vid ett sådant tillfälle är att sparka personen och ersätta honom med en annan, så ser det ut uppåt som att problemet är hanterat.

Men Tarik Saleh såg till att personen behölls. Och att han – eftersom linjeproducenten är budgetansvarig – sedan användes som en "money-pinata" att piska dollar ur resten av inspelningen och få det han ville ha, max av filmbudgeten att hamna uppe på duken.

Han filmar gärna i Sverige igen. Men det är lite jobbigt när man vant sig vid annat.

– Det är av helt fel skäl, och jag känner mig så hemsk när jag säger det. För det är på grund av våra starka arbetsskyddslagar, man får inte jobba här som man gör utomlands – tolv timmar om dan sex dar i veckan.

Läs intervjun med Tarik Saleh på sidan 20.

DE IDEELLA stödlinjer som finns för människor med psykisk ohälsa och som gör ett livsviktigt arbete för suicidprevention, är helt nerringda. Nu formeras ett upprop för en nationell stödlinje inom vården. För att rädda liv.

Sarah Delshad har skrivit en bok om muslimsk feminism. För att visa dagens unga att det finns mäktiga, slöjbarande kvinnor.

Klockan 21.30 varje tisdag i ishallen i Farsta är det tekning, match mellan blått och vitt. Inga tacklingar, inga hakningar, bara icing- och offside-regel. De spelar på sämst istid, för hockeys skull.

Simon Matiwo och Murre Gonday är pjäsbröder på 8 kvadrat i Husby.

Alejandro Leiva Wengers hyllade novelldebut *Till vår ära* är årets Stockholm läserbok. Han minns när han för 22 år sedan hade texterna på en blå diskett. Kvinnohistoriska museet lyfter kvinnoberättelser utmed tunnelbanans röda linje mot Fittja och Masmö – om flykt, tvätterskor och arbetsvillkor.

Det första böneutropet från en minareti i Sverige skedde för tio år sedan i moskén i Fittja. Mars – årets första vårmånad.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

7247

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs *Situation Sthlm* av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningsförsäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrikkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av *Situation Sthlms* säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja *Situation Sthlm*.

Omslag:
Anneli Hildonen

INSTAGRAM
@situationsthlm

FACEBOOK
Situation Sthlm

TWITTER
@SituationSthlm1

SITUATION STHLM REDAKTIONEN Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90

Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se Art Director Johan Olsson Webbredaktör Jenny Lindroth

Fotografer och illustratörer Anneli Hildonen, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen.

Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. Hemsida www.situationsthlm.se E-post red@situationsthlm.se Räckvidd 101 000

läsare (Orvesto konsument helår 2021) Upplaga 14 800 ex/mån (TS helår 2022) ISSN: 1400 - 4437 LEDNING OCH ADMINISTRATION VD Pia

Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-545 953 87 Adress Torkel Knutssongatan 37, 118 49 Stockholm Tel 08-545 953 81 Organisationsnummer

55 66 49-1071 Bankgiro 5774 - 9327 SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se,

08-545 953 88 Samordnare Ingmar Olofsson, ingmar@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81

Telefonnummer distribution 08-545 953 81 Öppettider Måndag till fredag kl. 8-15:15 Organisationsnummer 80 2411-14 97

Bankgiro 5357- 3259 Gåvokonto Bg 431-2252 ANNONSERING & PRENUMERATION Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se,

08-545 953 94, Axel Schéle, axel.schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 Privatprenumeration 11 nummer kostar 880 kronor E-post

situationsthlm@flowinfo.se Tryck V-TAB Vimmerby 2020 Miljö Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och

lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidningssäljare berättar om sin favoritplats i stan

”Jag hade aldrig haft en sån stark kärlek”

Längst uppe i Tantolundens koloniområde har Sandra Edgren bott i tält. Det är också hit hon kommer när hon tappat bort sin kille.

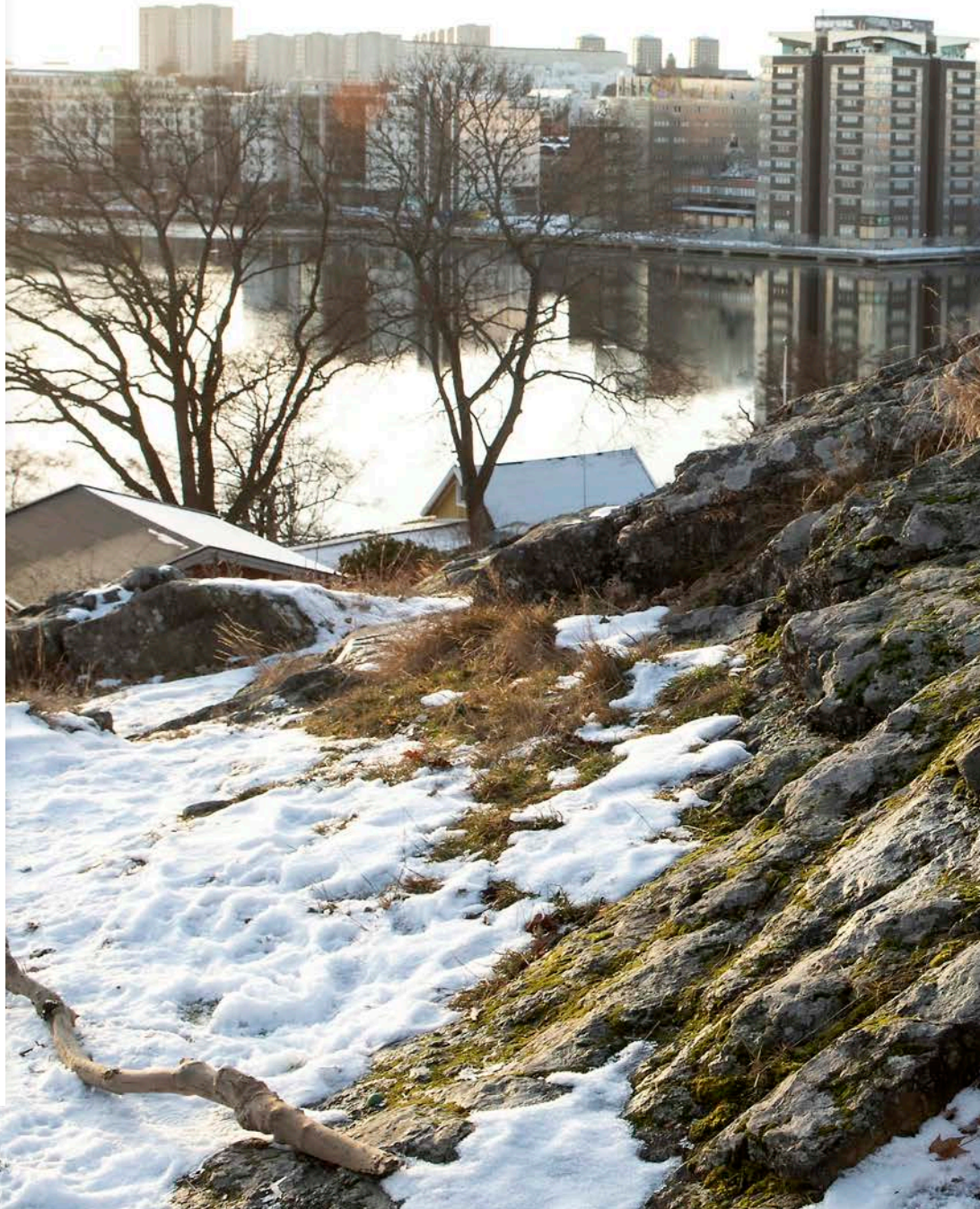
Sommaren 2019 bodde jag och min kille här. Den närmsta kolonistugan kallar vi farmorshuset. Det var hans farmors förut. Så kände jag till platsen och kom på idén att slå upp tältet här, en bit ner bakom en buske. Vi fick vara i fred och det var jättemysigt. Ni kan tänka er hur fint det är här på sommaren.

Vi har många bra minnen från den sommaren. Vi åkte till Djurgården, spelade badminton och gick på Gröna Lund. Vi hade bara pengar så vi kunde ta oss in och åka en karusell. Vi plockade pant där och åt popcorn som folk hade lämnat.

En gång var vi ifrån varandra i åtta dagar, längsta tiden nånsin. Jag hade tappat min telefon och kunde inte hans nummer utantill, så jag skrev lappar och satte upp på olika ställen. Jag trodde att det hade hänt honom nåt. Sista lappen la jag här på berget, på en plats där han brukade vila. Precis efter, när jag gått trapporna ner till Tanto, kom han gående. Då föll jag ihop och började gråta.

Vi har haft det stökigt och bråkigt, men har alltid peppat varandra. De första två åren var väldigt romantiska, som en saga. Jag hade aldrig haft en sån stark kärlek. När vi gjorde slut lite förrföra sommaren satt han utanför farmorshuset och var ledsen. Då bjöd de som har stugan in honom på midsommarfest. Det här är nu en mötesplats när vi tappat mobilerna och varandra.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO: **ANNELI HILDONEN**

640

är sammanlagt fyller årets jubilarer Stockholms stadshus, Nordiska Museet, Gröna Lund och Kungliga Operan. Den sistnämnda är äldst av dem alla med sina 250 år på nacken.

2023 blir ett tufft år för Stockholms studenter

EKONOMI Enligt en uträkning av Länsförsäkringar går studenter i Sverige back i genomsnitt 1 500 kronor per månad. Man har räknat med boende- och levnadsomkostnader utifrån

Konsumentverkets siffror och utgått från ett fullt studielån på 12 052 kronor. Om man då pluggar i Karlshamn, har man 472 kronor kvar varje månad.

I Stockholms län handlar det dock om

helt andra siffror.

I Stockholms stad beräknar man att en student går 5 021 kronor, i Sundbyberg 6 050 kronor och i Solna 6 205 kronor back per månad.

ULF STOLT

STOCKHOLMS KVINNOHISTORISKA MUSEUM

Den kvinnliga arbetsstyrkan vid Fittja Familjetvätt, Alby, i mitten av 1940-talet.

ISTOCKPHOTO

Fördel eliten i storstadslivet

FORSKNING Ojämligheten mellan människor i storstäder ökar. De som frodas mest i storstaden är de allra mest framgångsrika, medan stora delar av stadsbefolkningen får lite eller ingenting. Det visar en studie från Linköpings universitet.

Vad ett genomsnitt säger om en storstad, till exempel inkomsten, stämmer inte alltid överens med verkligheten..

– Det ekonomiska välbästandet i större städer beror nästan helt på de extrema resultaten för ett fåtal framgångsrika. Om man ignorerar det här sambandet riskerar beslutsfattare att överskatta stadstillväxtens stabilitet. Särskilt i ljuset av den höga rörligheten bland urbana eliter och deras benägenhet att flytta dit pengarna finns, säger professor Marc Keuschnigg.

De som tjänar mest lämnar oftare mindre städer. I storstäder har specialiserade människor större chans att hitta personer som har en kompetens som kompletterar deras egen.

Enligt studien utesluts de flesta stadsbor delvis från de socioekonomiska fördelarna. Med tanke på levnadskostnaderna har många det sämre ställt än människor på mindre orter.

MARIA HAGSTRÖM

KVINNOR UTMED RÖDA LINJEN

Museet Stockholms Kvinnohistoriska lyfter berättelser från Fittja och Masmo. Om flykt, arbetsvillkor och tvätterskor.

HISTORIA En resa genom tid och rum längs den röda tunnelbanelinjen mot stationerna Fittja och Masmo, så beskriver Stockholms Kvinnohistoriska samverkansprojektet "Aktivera regionens kvinnohistoria".

– Genom visningar och poddar lyfter vi kvinnoöden och historier som präglat Stockholmsregionen, säger projektledaren Sandra Åhman.

Som poddavsnittet "Från Estland till Fittja – en berättelse om tvätterskornas historia".

På Kvinnohistoriskas hemsida finns också en digital visning av Hagalunds Tvättermuseum, där vi bland annat får möta tvättmaskinens mormor och ta del av berättelsen om tvätterskan Maria Släts flykt från ett krigshärjat Estland. Inom kort publiceras även en digital visning från Mångkulturellt centrum.

Varför fokuserar ni på just Fittja och Masmo?

– Vi ville hitta berättelser om kvinnor från minoriteter som har

migrerat hit, gått i land i skärgården och sen byggt sina liv och bidragit till regionens utveckling.

Kvinnors berättelser tenderar att försvinna i historiebesejningen, i dag är 87 procent av de namngivna i skolans historieböcker män, men det finns kvinnor inom vissa grupper som tenderar att försvinna ännu mer. Under researcharbetet och via våra samarbetspartners hittade vi de här berättelserna som lyfter olika perspektiv. Det var egentligen slumpen att de låglängs röda linjen.

MARIA HAGSTRÖM

MITT JOBB

Om yrken och
arbete i stan

SVEN DOLLING
SKIVHANDLARE

”Jag packar ohyggliga mängder skivor”

– Jag säljer på Discogs och i butiken. Hälften av omsättningen är på nätet, hälften i butiken. Jag har öppet onsdag till fredag tre till sex, lördagar tolv till tre. På förmiddagarna packar jag skivor, ohyggliga mängder skivor. Jag har skickat arton tusen försändelser med posten sen jag köpte butiken 2018 och lagt upp 25 000 skivor på Discogs.

– Det som dikterar priset på en skiva är exklusiviteten och kvaliteten på skiva och konvolut, skicket. Den dyraste skiva jag sålt är Albert Aylers *Something different*, den gick för trettionio tusen kronor. Men de flesta skivor jag säljer kostar runt hundra till tvåhundra kronor. Jag har sålt kanske tio-tjugo olika skivor från tjugo tusen och upp.

– I början när jag la upp exklusiva skivor på Instagram blev folk som galna, det ringde och mailades, nu är jag mer försiktig med det, nu har jag mer koll på vad folk letar efter.

– Roligast är nästan att åka hem till människor och titta på skivsamlingar. Jag åker på allt, gillar att träffa alla möjliga människor. Jag har ett lager i Kärrtorp också med skivor, och jättemycket skivor hemma. Vet inte riktigt vad jag har i lagret, var bara öst in dem, men jag vet att det inte står några dyrgrisar där.

BERÄTTAT FÖR **ULF STOLT**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

Sven Dolling använder sju-åtta olika kartongtyper när han skickar skivor ut i världen från butiken Andra Jazz. Priset på en del dyra skivor har dubblerats på några år.

”I e-tjänsten bekräftar den som inte fött barnet föräldraskapet och den som fött barnet godkänner bekräftelsen. Båda signerar med e-legitimation.”

Förra året använde åttio procent av de som hade möjlighet Skatteverkets tjänst där ogifta föräldrar kan bekräfta sitt föräldraskap digitalt. Förra året föddes 105 000 barn, för 60 000 av dessa behövde föräldraskapet fastställas.

Alejandro Leiva Wenger minns när texterna bara fanns på en blå diskett.

– Jag skrev på många olika sorters texter, visste inte då att det skulle bli en bok. En del texter kom inte med.

På disketten fanns också en roman som till slut blev refuse-rad innan de sex novellerna som kom att utgöra boken *Till vår ära* samlades ihop.

– Jag satt mest hemma då, jag pluggade idéhistoria och sociologi och skrev samtidigt på novellerna. Och jag jobbade på Skatteverket ett år. Jag bodde i Vårby då i en liten lägenhet, det var där jag skrev det mesta av de där novellerna.

När boken kom 2001 hyllades den för sitt autentiska språk, sitt nyskapande orädda berättande och *Till vår ära* och Alejandro Leiva Wenger har hyllats med en litterär skylt uppsatt i Värberg Centrum. Men det är ett tag sedan han själv läste boken.

– Jag fick korrekturläsa den nu igen inför återutgivningen, men det var väldigt svårt, jag skummade bara... det kändes lite... jag är glad att jag skrev den och så, men det kändes lite jobbigt. Det kändes lite som att det var en annan som skrivit dem.

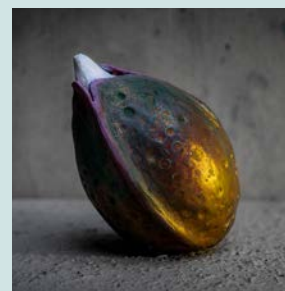
ULF STOLT

Soc i Sollentuna vill nå unga

ARBETE Som en del i Sollentuna kommuns arbete mot målet att det inte ska finnas några utsatta områden 2030, har kommunens socialtjänst nu anställt åtta ungdomar mellan 15 och 18 år. Planen är att med ungdomarnas hjälp nå ut bättre till just unga personer med information om socialtjänsten och vad den kan hjälpa till med, exempelvis vart man som ung kan vända sig om någon i familjen dricker för mycket.

De anställda ungdomarna ska vara med och tillsammans med socialtjänsten utforma kampanjer och aktiviteter. Arbetet med att informera unga om socialtjänsten påbörjades med Soc för unga 2019.

ULF STOLT

MARILDA RAHM

Frö i centrum för fantasin

KONSTPROJEKT 50 unika fantasifrön sprids i Stockholm under våren. "Fröet" kommer i en låda med tio frågor, instruktioner och spillmaterial från Kulturhuset Stadsteaterns verkstäder. Tankarna lämnas in och fröet kan återanvändas. Flera hundra anmälningar har redan inkommit. Bidragen blir ett underlag till en utställning i december.

MARIA HAGSTRÖM

Till vår ära ska läsas igen

Författaren och dramatikern Alejandro Leiva Wengers debutbok från 2001 *Till vår ära*, är årets Stockholm läser-bok. Till författarens stora förvåning.

BOK Alejandro Leiva Wenger hade verkligen inte en tanke på att hans 22 år gamla novellsamling *Till vår ära* skulle komma i fråga att bli utvald till en Stockholm läser-bok.

– Jättekul och förvånande, jag blev verkligen överraskad, boken har ju några år på nacken så jag trodde inte den skulle bli aktuell för nåt sånt här.

Vid tiden när *Till vår ära* skrevs bodde Alejandro Leiva Wenger i andra hand i en liten lägenhet i Vårby. Och hade en blå diskett som han sparade allting han skrev på. En diskett som sedan länge är avmagnetiserad och oläsbar.

Här är de hetaste
resmålen du absolut

kommer missa med din
pissiga lön.

VAR VILLAGATAN NÄR KL. 10.16-10.59

NÅGRA GRANNAR utanför nummer 24 står och pratar och är lite i vägen för hantverkarna som går ut och in i huset, från den lilla ihägnaden med staket och koner på gatan utanför. Det lastas av byggvaror och två män kånkar ganska ledigt in en ny dörr, bär den på högkant, tråcklar sig förbi personerna på trottoaren.

På en av de tre bänkarna – den närmast Valhallavägen – vid vändplatsen står en papperskasse, en matlåda av plast och en kaffemugg. Fyra julgranar vid trädet intill, två av dem nedstoppade i genomskinliga säckar.

Två mammor pratar över en barnvagn på andra sidan gatan: ”Han är bara ett och ett halvt, så inga stora kalas ännu som tur är”.

I trädgården framför Tjeckiens ambassad, en kvinna i vit polotröja står på huk vid sidan av trappan och tittar efter någonting under trappan. En annan kvinna i svart kappa står uppe på trappan, böjd över räcket, och tittar ner mot samma plats. De byter några ord. Sedan reser sig kvinnan vid trappan och går runt till andra sidan av huset. Den andra kvinnan öppnar dörren och går in.

13 mindre bigbag-säckar utmed muren till vänster om grinden upp mot nummer 18-20, fem av dem är orange, åtta av dem gröna. Samtliga prydligt igenknutna.

De står en vit bil nerbackad på

garageuppfarten vid Samfundet de Nios hus, i ett av fönstren en kvinna som tittar ut mot gatan. Flyttar försiktigt undan gardinen.

Snett mittemot, på en balkong mellan två burspråk, två plastade sexpack Pellegrino, det ena öppnat.

En ung kvinna tar en snabb selfie med ryggen mot solen i hörnet Östermalmsgatan. Går sedan Villagatan upp sakta medan hon har blicken ner i sin telefon.

Mittemot huset där Sveriges läkarförbund håller till, en bil parkerad från ett företag specialiserade på italiensk, dekorativ puts. I porttelefonen vid glasdörren bredvid trappan hänvisas man till konferensdelen eller restaurangen via olika knappar på porttelefonen.

På 30-skylden precis till höger om muren där det står Natur & Kultur i väderbiten och ärgad koppar, tre klistermärken från IFK Göteborg. De verkar ha suttit ett tag, det har gjorts försök att skrapa bort dem.

På en skylt på höger sida i portalen vid nummer 3: Kungl vitterhets historie och antikvitetsakademien. Vid garaget intill är det fri höjd 2.4 meter.

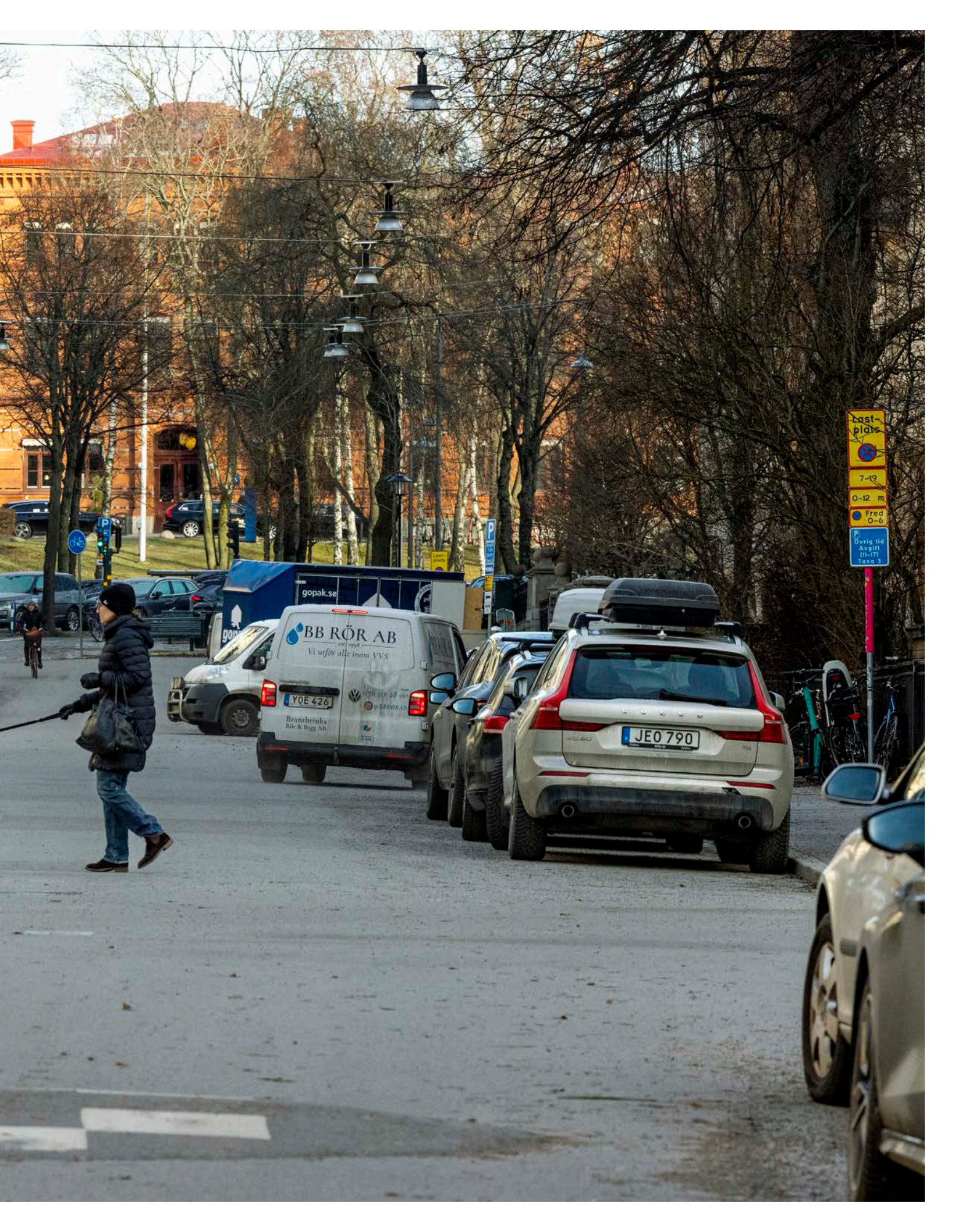
Bara ena halvan av grinden vid nummer 6 är stängd.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO: **MAGNUS SANDBERG**

”De pratar och är lite i vägen för hantverkarna som går ut och in i huset.”

last-plats
7-19
0-12 m
Fred 0-6
P Övrig tid Avgift (H-17) Taxa 3

gopak.se
BB RÖR AB
est. 1998
Vi utför allt inom VVS
YOE 426
BRANSCHEN 26 00
BRANSCHEN 26 00
BRANSCHEN 26 00
Brantbrinks
Rör & Bygg AB

JE0 790

Person walking across the street.

När Sarah Delshad var 22 år startade hon "Muslimska feminister". Det var först en Facebookgrupp och ett resultat av en "frustrerad reaktion" över bristen på berättelser om feminism kopplat till muslimsk identitet.

FÖRFATTAREN SARAH DELSHAD

”Vi har mäktiga slöjbärande kvinnor”

Journalisten Sarah Delshad har skrivit boken *Muslimsk feminist? Javisst!*, där hon hoppas på att ta med icke-muslimer bortom stereotypa bilder och ge unga muslimska kvinnor pepp.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO LINDA BROSTRÖM

NÄRSARAH Delshad var 25 år hade hon velat läsa den bok som hon nu har skrivit. Det fanns inget liknande. Visst fanns böcker om feminism, men där kunde hon inte identifiera sig fullt ut. Det skrevs akademiska texter om muslimsk feminism, men det saknades en peppande, underhållande och kaxig bok för och om muslimska feminister.

– Det hade jag behövt när jag var mitt i det här att vara en ung kvinna som försöker navigera sig fram i livet, med allt vad det innebär: osäkerhet, drömmar, få sitt hjärta krossat, karriärval och att kanske bilda familj snart. Samtidigt som jag skulle navigera i den muslimska världen, säger journalisten Sarah Delshad.

Hon menar att muslimska kvinnor har dubbla utmaningar. Först de utmaningar som det kan innebära att vara kvinna i ett samhälle där män har mer makt, men också genom att tillhöra en minoritet.

– Man för två kamper samtidigt. Men jag som icke slöjbärande kvinna har ändå många fördelar som slöjbärande kvinnor inte har.

Sarah Delshad har varit intresserad av frågor som rör kvinnors rättigheter sedan tonåren. Hon tror att det delvis kommer från att hon läste mycket, och läste litteratur som öppnade upp den feministiska världen för henne.

– Det grodde fram en känsla

av att vilja skapa rättvisa och samtidigt grodde en frustration och längtan efter berättelser om feminism kopplat till muslimsk identitet. Feminismen har historiskt varit vit, och sekulär medelklass.

Därför startade hon Facebook-gruppen ”Muslimska feminister” 2012 när hon var 22 år.

– Jag märkte snabbt att det fanns ett intresse och ett sug efter att diskutera de här frågorna. Jag och många med mig vill ha en feminism som inkluderar alla typer av kvinnor, även religiösa.

SARAH DELSHAD

Född: 1990 i Kurdistan

Bor: Tyresö

Gör: Skribent och föreläsare inriktad på frågor som rör muslimsk identitet och feminism. Grundare av Muslimska feminister, som gjorde att hon 2015 nominerades till Raoul Wallenbergpriset.

Aktuell: Med boken *Muslimsk feminist? Javisst!*.

Boken, *Muslimsk feminist? Javisst!*, som kommer ut 1 mars, beskriver hon som en handbok för unga muslimska kvinnor. Med lärdomar och en ”spark i baken”. Om att äga sitt liv, sin historia, sin frihet och sexualitet. Att själv sätta agendan.

BOKEN RIKTAR SIG också till icke-muslimer som vill lära sig mer om muslimska kvinnors verklighet i Sverige, bortom stereotypa bilder och diskussioner om slöjans vara eller icke vara.

– Den stereotypa bilden, särskilt av slöjbärande kvinnor, är att hon är ett passivt offer som inte kan föra sin egen talan och inte styr över sitt liv. Retoriken har länge varit maskerad som en slags räddningsaktion: hon vet egentligen inte sitt eget bästa, hon har inte koll på läget, och bakom henne står en man som förvägrar henne självständighet.

Hon menar att den bilden är väldigt ensidig och förminskande och att den kan leda ►►

Att skriva en bok om muslimsk feminism har varit en dröm för Sarah Delshad, något hon burit med sig i många år. Nu har hon äntligen skrivit boken som hon tycker har saknats.

till diskriminering, dålig självkänsla och utanförskap.

– Jag hoppas kunna bredda bilden, komma åt människors ingrodda föreställningar och öppna upp gamla dammluckor.

Här finns faktaspäckade kapitel, personliga berättelser, texter skrivna av anonyma kvinnor, samt personporträtt av till exempel Ilhan Omar, politiker i USA och en stark röst för klimatet, och modellen Halima Aden, som när hon skrev kontrakt med en av världens största modellagentur ställde ett krav: att hon aldrig skulle tvingas ta av sig slöjan.

”DET ÄR OKEJ ATT LJUGA, SÅ DÄR PYTTELITE, FÖR ATT INTE SNUBBLA PÅ MÅLLINJEN.”

– Det handlar också om folkbildning, människor bör känna till att vi har mäktiga slöjbärande kvinnor. Det finns mycket power i gruppen.

Sarah Delshad tycker att utvecklingen går åt rätt håll och upplever att det finns en större respekt för muslimska kvinnor i dag än för några år sedan.

– Fler ser oss som komplexa varelser. Här har kvinnor själva varit väldigt drivande i att skapa förändring. De organiserar sig, driver egna företag, är välutbildade, startar initiativ på sociala medier. Vi behöver bättre representation inom samhällets

olika sektioner och arenor, men det har det skett saker och ting. Framtiden är ljus, jag är helt övertygad om det.

I BOKENTAR hon också upp personliga lärdomar, till exempel att våga ta för sig. Också att det är okej att ljuga lite. Det hade hon behövt den gången som hon satt framför personaldirektören på ett svenskt stort mediehus.

– Han frågade om jag hade erfarenhet av det och det. Det hade jag inte på den tiden, men jag hade andra kvaliteter som gjorde att jag skulle ha passat perfekt för jobbet. Möjligheten gavs inte för att det föll på en detalj. I boken lyfter jag att det är okej att ljuga, så där pyttelite, för att inte snubbla på mållinjen. I den situationen borde jag ha tänkt ”killräckligt”. Killar höftar ju ofta lite: ”Jamen absolut, det kan jag”. Då kanske jag hade landat det där jobbet. Vad är det värsta som kan hända om vi kryddar sanningen lite?

Det är också viktigt för henne att lyfta andlighet och Islam och att bidra till att religion inte automatiskt ses som något som förtrycker kvinnor.

– Religionen är förstås inte befriad från förtyckande patriarkala strukturer, det kan ingen förneka. Precis som inget annat är befriad från patriarkatet. Det finns folk som menar att islam inte kan tolkas feministiskt, men religion går att tolka på väldigt många olika vis. Troende kvinnor hämtar också mycket kraft och styrka från sin religion och övertygelse. Det kan även vara en tröst. Andlighet kan vara en grogrund till framåtanda, frid och allt det där som är viktigt för en människa. ■

Att vinna ett gossehjärta

I MORSE, NÄR jag och min son klev in på förskolegården, ropade hans kompis högt: ”I dag är det alla hjärtans dag!!!” Han var så peppad, trots att hans mamma en halvtimme tidigare hade förvägrat honom rosen som de hade fått vid tunnelbanestationen. Han fick inte ta med den in på förskolan. Det krävs mindre för att krossa ett gossehjärta en tidig morgon. Men en stund senare stod han ändå glatt och gormade om hjärtan och om att han har en skottkärra. Små gossehjärtan läker snabbt.

Ja, shit, det är alla hjärtans dag. Kom jag på. Jag som hade fixat barnvakt under kvällen för att kunna skriva min krönika på en restaurang. Jag borde väl egentligen ha köpt glass och ritat hjärtan nu? Istället beställer jag en sallad och en öl. Servitören frågar om det bara blir jag. Ja, säger jag och ser mig omkring. Där sitter flera par, några familjer och något kompisgäng. Vem går ut själv på alla hjärtans dag?

Jag sitter vid ett bord för två, ser att det står en skylt om att det är reserverat senare under kvällen. För två personer.

Tio minuter senare, efter att mannen vid bordet bredvid sneglat lite åt mitt håll, frågar han försiktigt om någon ska använda stolen mitt emot mig eller om han kan ta den.

Servitören tänder ett ljus på mitt bord och jag tänker att han tänker: stackars hon som sitter själv. Jag känner mig inte ”stackars”, men det där brinnande ljuset säger: du borde väl...

Sedan tänker jag, när jag funderar på vad jag ska skriva, att en krönika ändå når en massa läsare... och jag har ju varken energi eller lust att ladda ner Tinder (min mejladress står längst fram i tidningen).

**MARIA
HAGSTRÖM**

Nyhetsredaktör
och reporter

”Vem går ut själv på alla hjärtans dag?”

OCH SEN TÄNKER jag, efter att ha skrollat sociala medier och sett olika sorters kärleksförklaringar, att jag skulle ha varit hemma med mitt hjärta. En av anledningarna till att jag ville ha barn var att få uppleva den där enorma kärleken. Och att vara ett ”vi”.

Eller varför ville ni som har barn ha barn?

En kompis till mig, som har valt att inte skaffa barn, upplever att ”barnfria” personer får frågan: varför vill du inte ha barn? Men hur ofta får vi andra frågan: varför vill du ha barn? Så stark är normen. Och kanske är normen en del av barnlängtan? Vi förväntas vilja ha barn. Det är också det vi kvinnor får höra: ”Nu rycker det väl i livmodern?”, ”den biologiska klockan tickar”, ”är det modersinstinkten som talar?” eller om att bli ”drabbad av bebisfeber”. Det är som att barnlängtan ska sitta i våra kroppar. Men är den biologisk? Det verkar inte så.

Barnlängtan handlar mest om sociala komponenter, samhället och förväntningar, säger en forskare jag har snackat med. Sexdriften däremot, den sitter i kroppen. Det är den som sett till att vi har fått barn och överlevt som art. Förr åtminstone.

Jag hade inte sex när min son blev till. Istället fanns barnmorskan Lena, embryologen Lasse och min kompis Sanna där. Och mediciner. Sexigt.

Men vad det än handlade om för mig, den där barnlängtan, så ledde den mig till den där enorma kärleken. Att vinna ett gossehjärta är ändå störst av allt. Imorgon köper jag glass och ritar hjärtan. ■

PRESEBILD

EN SOUP NAZI I SPÄRREN

Jerry Seinfeld har i sin eminenta tv såpa "Seinfeld" ett avsnitt som heter "The Soup Nazi", om en sopprestaurang i New York som ägaren styr med järnhand. Han har dock New Yorks godaste soppa som alla vill ha. Han skäller ut kunderna och portar folk och är mycket övernitisk.

Nu till verkligheten i Stockholm.

Jag går med gott mod och bra humör till tunnelbanan Mariatorget. Jag går med rullator efter diverse olyckor och operationer, har färdtjänstkort. Visar upp mitt färdtjänstkort i spärren, datumet hade gått ut och jag väntade på nytt kort som kommer med vanlig post. På kortets baksida står telefonnummer till färdtjänst. Hade med mig en faktura och förklarade för spärrvakten att jag har färdtjänst. Åkte på en rejäl utskällning. Han vägrar ringa och kontrollera att jag är beviljad färdtjänst.

Tar då fram mitt bankkort för att betala en enkelresa till Medborgarplatsen. Kortläsaren var trasig, så det gick inte. Hade inga kontanter på mig. Så jag fick gå tillbaka till redaktionen och hämta fyrtio kronor. Sagt och gjort, tillbaka till spärrvakten och betalar en resa och får biljett. Jag kan inte åka rulltrappa på grund av mitt hälsotillstånd. När jag kommer fram till hissen, tunnelbanestation Mariatorget, uppgång Torkel Knutsson gatan, så går hissen sönder. Väktarna

tillkallar omedelbart hisservice. Dock kan dom inte svara hur lång tid reparationen ska ta. Återigen en tuff promenad till redaktionen för att vänta på att hissen åter skulle fungera. Drack kaffe och var ledsen och upprörd. Fick veta att hissen återigen var funktionsduglig. Glad i hågen tågade jag åter till t-banestation Mariatorget för att resa till Medis med förhoppning att få in lite pengar till mitt uppehälle. Tidigare nämnda spärrvakt var fortfarande i tjänst. Jag visade upp min biljett. Reparation hade dock tagit lite tid, så biljetten var inte giltig längre. Spärrvakten krävde att

jag skulle lösa ny biljett. Jag förklarade lugnt och sakligt vad som skett. Efter många turer och hårda ord tog jag mig till min säljplats på Medis, men var då på så dåligt humör att försäljningen av tidningen icke gick.

Ingen människa vill köpa något av en säljare som sitter och surar och är på dåligt humör. Dock hade jag kunnat tjänstgöra som spärrvakt, om ni förstår...

Till saken hör att jag är före detta yrkesofficer och har bland annat tjänstgjort som vaktchef Fo/22 A4 Norrlands Kungliga artilleriregemente. Samt gått högvakt på Drottningholm som ställföreträdande vaktchef. Hade

jag uppvisat samma attityd och beteende i min tjänst i försvarsmakten hade jag förmodligen omgående blivit omstationerad till Kiruna eller Älvdalen.

Att vara pliktrogen och sköta sitt jobb är naturligtvis hedervärt. Men att åsidosätta förmågan att lyssna på kunden är icke lämpligt i någon bransch. Men denna övernitiska spärrvakt är tragiskt nog förmodligen stolt över sin insats. Som säkert följer allt han lärt sig på utbildningen. Han förstörde min dag. Allt han behövt göra för att kontrollera sanningshalten i min rätt till färdtjänst var ett telefonsamtal.

Ulf Hansson

Illustration av LO

SKÖRDAR AV LIV

Blottlagd i ljuset
synas grenverkens skuggor
som i vinden blir till
hoppande fantasidjur.
Cirklar sluts,
ger tiden skärpa
till vasst tickande sekunder
och återkommer som
en tyst översättning av liv.

Förärat ur celler blir
köttet avbildat
till nya former,
mejslas rena under knivars egg
till skarpa sekunder,
till timmar,
till år.

LO

DESILLUTIONSGRÅTT

Hudlösa övergivna ansikten.
Svettiga tunnelvagnar,
rälsveck som skaver.
Och
en rubin på ett finger,
att färdas genom en
dröm om fjärran länder
och jordens gåvor.
Ett rött varmt löfte att vila
ögat på i mörkret
stillar dagen.

LO

KANSKE DREADS TILL SOMMAREN

Såg i förra numret om Nettan
och hennes dreadlocks. Jättebra
Nettan! Du passar verkligen i dom.
I förrgår var jag i Uppsala och

pratade med min son Lenny.
Vi tittade på bilden av Nettan.
Han tyckte det såg coolt ut.
Då kom idén snabbt från mig,
"du förstår, jag funderar på att
göra rastafälator igen", sa jag till
honom. "Nej mamma, snälla, du
har ju just blonderat håret och
kan väl ha ditt hår som det är nu
så kan du kanske göra rasta flätor
i sommar på någon salong?"

Jag löd honom, lät honom
bestämma, han är så underbar,
förresten det är alla mina tre
söner och tre barnbarn. Så nu ser
jag fram emot sommaren. Han
kände en kvinna som kunde fläta
till ett bra pris. Så jag väntar så får
vi se när den dagen kommer.

Sedan vill jag ge Ingbritt en
stor hälsning, 92 år, hoppas du
minns mig från Brommaplan!

Lena Freij

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Illustration av LO

DET VAR VÄL TRIST

Ord och toner haglar, ingenting blir sagt.

Alla har en åsikt, ingen har nån takt.

Invanda rutiner där ingenting blir gjort, ge mig saften bara se till att det går fort.

Vanvårdad till zombie av en imbecill, världens Ande leder, ta en till pastill.

Fredssamtal i bo reciterar regler men kan inte skapa.

*Komplicerar saker till en industri,
alla spelar duktig men ingen gör sig fri.*

Effektivitet är en basvara i brist.

Dog ditt barn igår?

Jaha, det var väl trist!?

Men jag kan ej ge doser, måste grönljusas av staten.

Det blev rött tyvärr å inget kaffe efter maten.

Levt flera liv

Efter ett år ute i världen med filmen *Boy from Heaven* och all framgång den mött, är regissören och manusförfattaren **Tarik Saleh** tillbaka i sitt lilla liv i Stockholm. Han tror att han kanske har två filmer till i sig. Och så finns det där i hans historia som han inte vet hur han ska tala med omgivningen om.

Text **Ulf Stolt** Foto **Anneli Hildonen**

Morgonen blev lite fördröjd. Tarik Saleh har två döttrar, fyra och sju år gamla, och han krokade till lite i livspusslets vinkelvolt, därav meddelandet att han blir en kvart sen.

– Jag konstaterade i morse att jag kände att jag för första gången på länge börjar komma tillbaka till det jag tycker om, mitt vanliga liv.

Han lägger mössan på bordet i rummet på tredje våningen i Gamla Stan hos filmdistributionsbolaget där vi ses – det blev för logistiskt krångligt att ses hemma hos honom på Södermalm – och berättar om gårdagen.

Hur fri han kände sig. När telefonen plötsligt ringde. Det var hans fru. ”Var är du?”. ”Borta vid Skrapan, typ”. ”Ok... de ringde från skolan, kan du lösa det?”.

– Nu är jag inne i den maskinen. Ens vanliga liv är ju på ett sätt mer utmanande.

För det senaste året har inte varit ett helt vanligt år för Tarik Saleh.

Även om han släppt filmer förr och blivit rikligt hyllad – första gången det small till ordentligt och almanackan i telefon nästan började självantända – var när han tämligen oväntat vann Juryens Stora Pris vid Sundance filmfestival 2017 för filmen *The Nile Hilton Incident*.

Hans senaste film *Boy from Heaven* premiärvisades på filmfestivalen i Cannes i maj förra året, nominerades till Guldpalmen och vann priset för bästa manuskript.

Sedan dess har det, för att uttrycka sig mildt, rullat på ganska bra. Det har blivit hyllande recensioner, filmpriser och nomineringar i en mängd som redan innan filmen

”Jag är äldre nu. Och jag har gjort det här några gånger. Jag längtar tillbaka till min bubbla.”

hade svensk biopremiär i november förra året, svämmade över breddarna på en ordinär faktaruta.

Men han tycker inte att han behöver kämpa särskilt mycket med att behålla huvudet tillräckligt påskruvat på axlarna för att hantera bruset från hyllningarna.

– Jag är äldre nu. Och jag har gjort det här några gånger. Jag längtar tillbaka till min bubbla, till mitt lilla liv. Jag har sett till att det livet är... att det lilla livet är ett liv jag tycker om.

Han skrattar och berättar att det liksom inte skulle fungera praktiskt om han gick runt och intalade sig att han är den store auteuren Tarik Saleh. För sina barn är han mest ”typ dumma pappa”, och hans familj och vänner skulle ”plocka ner honom direkt”.

Han berättar hur han kom hem till sin pappa dagen efter att han inte nominerats till en Oscar och bara tilldelats en av de sju Guldbaggar *Boy from Heaven* nominerats till, den för bästa manuskript, och pappan sa, med en viss glimt i ögat: ”Hur fan vågar du komma hit när du förlorat två dagar i rad?”.

– Fares Fares brukar va likadan. Han brukar fråga ”blev du knäckt eller?”. Man tänker först ”fan vad hårt det är”. Men de verbaliserar det man behöver höra, det man ältar i huvudet som en passivt aggressiv grej, när det sägs rakt av så blir det på nåt sätt att det ställs i relation till saker.

– Alla filmer, alla verk – även dåliga – är större än dig.

Häromdagen, när han letade efter någonting annat, hittade han ett första synopsis på *Boy from Heaven*. Han ler och skakar på huvudet när han berättar hur förvånansvärt dåligt det var, hur kunde han tro att det skulle kunna bli ett manus av det, att han vågade lita på det han hade då, som ”var som Harry Potter light, ungefär”.

Han skriver alltid parallellt, har några färdiga manus i pipeline som han konkurrerade *Boy from Heaven* mot.

– Jag har som princip att jag alltid ska ha tre som jag själv skrivit så jag kan välja. Om jag bara satsar på en grej gör jag inte ett aktivt val. Då måste det vara bra och då kan jag börja intala mig själv att det är det. Och jag är personen som i slutändan måste avgöra att det är bra. Då vill jag ha flera manus att välja på.

Han är disciplinerad när han skriver, börjar med att skriva en A4:a på prosa som sedan expanderas till två sidor. Och de två sidorna jobbar han sedan länge med, tills han är hundra procent nöjd, känner att det är riktigt bra.

– Den texten kan innehålla några nyckelrepliker. ►►►

Tarik Saleh

■ Född: 28 januari 1972

■ Gör: Manusförfattare och regissör.

■ Film: Bland hans mest prisbelönta och internationellt hyllade verk räknas *The Nile Hilton Incident* och *Boy from Heaven*. Har även gjort den animerade filmen *Metropia*, svenska thrilleren *Tommy* samt *The Contractor*.

■ Dokumentär: Har tillsammans med Erik Gandini gjort de internationellt uppmärksammade dokumentärfilmerna ”Gitmo – krigets spelregler” och ”Sacrificio – vem förrådde Che Guevara”.

■ Dessutom: Varit programledare för *Elbyl* på SVT, ansvarig utgivare för tidskriften *Atlas*. Legendarisk graffitimålare.

Under inspelningen av *The Nile Hilton Incident* tvingades han lämna Egypten. Och återvänder han finns det åklagare som väntar med arresteringsordern klar. Han har bott där, gått i konstskola där, givit ut en tidning där. Han saknar Egypten mycket.

Sen expanderar jag den till tio sidor. Då börjar den ha en del insprängd dialog, men i prosa.

Sedan jobbar han i flera veckor med att skriva igenom det tiosidiga dokumentet, väldigt i detalj, allt går igenom. Sedan skriver han upp det som en första manusdraft, vilket tar en dryg vecka då han jobbar upp det till ett filmmanus med dialog och regianvisningar.

– I prosan är exempelvis beskrivningen av hur underrättselsetjänstens huvudkontor ser ut ”som om arkitekten varit blind”. Jag skriver in lukter, vad folk tänker, maträtter. Det är därför jag lockas av romanen.

Den korta versionen av vad *Boy from Heaven* handlar om kan sammanfattas med att en ung, begåvad fiskarpojke, Adam, erbjuds möjligheten att studera vid Al-Azhar-universitetet i Kairo, sunnimuslimernas absoluta maktcentra. Precis i början av hans studietid avlider shejk Al-Azhar hastigt och i jakten på hans ersättare uppstår en maktkamp mellan den religiösa och politiska eliten i Egypten som Adam hamnar mitt i.

”Det var de stora fotbollsfirmorna, de som var vana vid att slåss mot polisen, som var fronten för revolutionen.”

Tarik Salehs pappa är från Egypten, han har själv bott i landet som ung, studerat konst och gett ut en tidskrift, "Alive". Även hans film *The Nile Hilton Incident* – om ett beställningsmord på en nattklubbssångerska som kopplar till underrättelsetjänsten och den politiska makteliten – utspelade sig i Egypten. *Boy from Heaven* utspelar sig i nutid, *The Nile Hilton Incident* under den Egyptiska revolutionen 2011-2012.

– Det finns så mycket oberättat om den revolutionen. Det var fotbollsfirmorna, de stora fotbollsfirmorna som var vana vid att slåss mot polisen, som var fronten för revolutionen. De skyddade de utbildade, de sa "ni är framtiden". Det kom ur en gemensam känsla av att vilja ta landet i en annan riktning.

Det var en fredlig revolution, en ungdomens revolution där en långvarig, brutal diktator, Hosni Mubarak, till slut tvingades från makten – för att en uppväxande generation beslutade sig för att agera på ett annat sätt.

– Många unga är blinda i dag, för att polisen pricksköt med gummikulor mot ögonen. Men trots det tog de inte till våld, de fortsatte att fredligt avsätta den här brutala diktatorn.

Det fanns en diskussion med finansierarna om hur *The Nile Hilton Incident* borde sluta, om inte huvudrollskaraktern, polisen Noredin – spelad av Fares Fares – borde slås ihjäl av folkmassan.

– När man kalibrerar verkligheten med konsten måste man vara helt sann. Det är framför allt i skrivandet det sker, att man – det är ungefär som att klinka på ett piano – slår han helt rätt ton, hittar den.

Och det är därför han lyfter in den där nåden i slutsce- nen, nyckelrepliken som ropas av någon i folkmassan, uppmaningen att sluta misshandla honom "för vi är inte som dom".

– De som gjorde revolution skulle inte ha dödat Noredin, fast han är polis.

Dagen vi ses är det ännu ett tröskande varv i media om koranbränningar och Natoansökan och avlossade revolverar i förorten. Tarik Saleh känner sig äcklad när han ser hur regeringen kryper för Erdogan, av ingen annan anledning än att det är uppenbart för honom att Sverige inte förstår spelet, inte förstår vem de har att göra med, inte förstår den religiösa aspekten av detta som pågår.

– Det är inte en fråga om islam är bättre eller sämre än som det beskrivs. Men man vet ingenting om det, verkligen ingenting. Det finns en miljard muslimer, inte bara en liten grupp i Sverige man kan förnedra. De är en miljard, och många länder är mycket rikare än oss, har mer att säga till om i världen.

– Turkiet har typ en av världens största arméer, så Nato lär inte välja Sverige före Turkiet.

Att Al-Azhar – där *Boy from Heaven* utspelar sig – nu har uttalat sig rörande koranbränningarna i Sverige att bojkotta svenska varor, är någonting vars bakomliggande syfte nu missuppfattas här i landet.

– Tror man att det är ett call till action... Det är tvärtom för att lugna saker, för att människor inte ska ge sig ut på gatorna. Man är livrädd för det. För det är svårt att stoppa dem. Om de säger att de bränner Koranen i Sverige och vi vill protestera mot det på Egyptiska gator, för vad blir då nästa steg? Man vill inte ha en folksamling.

Det är därför al-Sisi gått till Al-Azhar och sökt hjälp med att lugna ner.

Vi talar vidare om koranbränningarna. Om yttrandefrihet, om förorterna där det sker där politiken och polisen i decennier misslyckats med att skapa trygghet.

– Börja med att göra det tryggt och säkert för människorna som bor i de här områdena innan ni släpper in idioter som ska bränna Koranen.

Han nämner en parallell.

Om Atlas

■ Första numret av tidskriften *Atlas* kom ut våren 2000, en 100-sidig tidskrift som var något helt nytt i utblick, tilltal och attityd. Redaktionen, med Tarik Saleh i spetsen, kom ut med ytterligare två nummer av tidningen, samtliga trycktes i 5 000 exemplar.

■ "Jag hörde en intervju med nån i nåt kulturprogram om att det inte finns nåt andrahandsvärde i gamla tidningar. Med enda undantaget gamla ryska litteraturtidskrifter där typ Dostojevskij publicerat sig, och tidningen "Atlas". Han hade sålt ett nummer för tusen kronor, det andra numret skulle han inte sälja."

– Jag tycker det är osmakligt att låta nazister marschera på Kristallnatten, jag tycker inte att den rätten är en del av yttrandefriheten. Man får va nazist, man får heila, men ska man få göra det mitt i Stockholm framför människor som upplevt det? Man måste kunna väga saker mot varandra.

Tarik Saleh ser Järvafältet som hemma. Han bodde i Kungshamra och Bergshamra, i Bromsten mellan han var 11-16 år, då flyttade han hem till sin pappa som då bodde vid Hornstull.

– När jag flyttade till Hornstull behöll jag kontakten med Järva. Sen flyttade jag tillbaka när jag var typ tjugo, min första egna lägenhet var på Malmvägen, stora huset med tvättstugan. Det var helt bananas.

I Söndagsintervjun i Sveriges Radio för några veckor sedan berättade han om flytten till pappan som sexton-åring, att den berodde på en specifik händelse, men han berättade inte om själva händelsen.

– Jag har ett stort ansvar gentemot min egen familj, inte utsätta dem – till exempel min mamma. Men det är svårt. Om jag tänker att jag pratar om det här för att försöka förstå. Det är också viktigt att tala om utsatthet och skam och fattigdom.

Så han berättar om det bakomliggande skälet till varför han flyttar till pappan. En berättelse som börjar med hur han kommer hem från en tågluff, dörren till lägenheten är öppen. Han kliver in, är på sin vakt. I sovrummet ligger en man under täcket och stirrar på honom. Av blicken förstår han två saker – att mannen är våldsam, och att han är alkoholist.

– Då går jag ut i köket och hämtar en kniv, för jag känner ju inte igen honom, och går in till honom. Och han bara: ”Nej, nej, nej, jag är din morsas nya snubbe”. Så jag fattade ju att det här inte var nåt bra första möte med honom.

Han får senare reda på att den här mannen slagit hans sex år yngre bror – de har inte samma pappa. När han fick veta att de skulle flytta hem till den här mannen fattade han att det var dags att flytta hem till sin pappa.

Kort efter att han flyttat dit får han veta att våldet nu nått mamman, att hon blivit misshandlad av mannen och flytt med hans bror till en väninna. Han är med sina polare i Drakenområdet när hans mamma ringer – ”jobbiga killar, de hade gjort sig av med folk som varit våldsamma i sina familjer, det var så de växt upp”.

– Och det här är det riktiga vägskälet, det jag inte sa i Söndagsintervjun. Mina polare sa: ”Nu åker vi över och dödar honom, det kommer kännas mycket bättre”. I stunden kändes det helt rimligt. Och skulden över att ha lämnat brorsan i den situationen...

Men det var nånting – ”jag vet ännu inte vad det var,

”Då går jag ut i köket och hämtar en kniv, för jag känner ju inte igen honom.”

kanske var jag feg...” som gjorde att han kom till en insikt.

– Men jag kände att det här var ett steg som... det är inte han. För även om han försvinner så kommer det en ny. Hur jävla Darwinistiskt det än låter – ska jag förstöra mitt liv för detta? Jag kan inte göra det. Så jag sa att jag inte ville göra det.

Han såg mannen, långt senare, då och då på stan.

– Gubbjäveln dog ju för några år sen, hittades på ett hotellrum. Vi dör alla, men hans död verkade ha varit jävligt tragisk. Jag såg honom ibland, han såg inget vidare ut.

Tarik Saleh har funderat mycket på det är med hur man ska hantera sin historia.

– Man har ett ansvar när man upplevt att det inte är ens fel, när man hamnat i en situation, att tala om det. Men det är problematiskt, för det kan samtidigt bli ett koketterande: ”jag har trots detta lyckats”, Zlatan-versionen, som är en variant på framgångssagan.

Det blir så lätt då, menar han, att man missar vad som fanns runt. Han träffar eller ibland kontaktas han av lärare och fröknar i dag som säger ”vi minns dig”.

– De minns mig inte för att jag var speciell, som de skriver nu, utan för att de såg att jag behövde hjälp. Och de gav mig den hjälpen. Och det kanske gjorde hela skillnaden.

Han lutar sig bakåt i stolen, tar mössan i handen och tummar på den.

– Jag vet inte exakt hur man ska prata om det här...

Någon dag innan han vann en Guldbagge för bästa manus för *Boy from Heaven* var han ute i Husby. Tarik Saleh har länge haft en tanke att ge någonting tillbaka till Järvaområdet – starta en filmskola, kanske en förberedande kurs till DI för filmare ute i Järva – någonting. Men det har inte blivit av. Då ringer en polare till honom som driver en kampsportsklubb. De har startat en filmfestival – MOV. Husby – och undrar om han kan sitta i juryn.

– Bara tre av de tio filmerna handlade om skjutningar. En tjej hade gjort en film om träd, han som vann hade ▶▶▶

Källergöed
4-2

Om Graffiti

■ "Som den fanatiker och fundamentalist jag är till min läggning så gick jag ju all in och rakt ner till källan. Redan 1987 åkte vi till New York och träffade dåtidens stora graffare: Seen, Dondi, Lee. New York då var som ett tredje-världen-land, mitt i crackepidemin. Fram till dess – jag inser det nu när jag talar om det – fanns det en sorts lokala påvar i graffscenen i stan som vi hela tiden försökte underkasta oss, för att nå högst."

gjort en film om två blinda som börjar bråka med varann på ett kafé, inser att de båda är blinda och börjar dejta. Fantastisk film. Underbar.

När han kommer ut dit är det fullsatt i Folkets Hus. Alla jublar efter varje film. När han dagen efter tog emot en Guldbagge kunde han inte vara besviken för att flera av hans medarbetare inte prisades.

– Det som var glädjande, och det jag tänkte när jag var på Gudbaggefesten där dagen efter Husby – det är ni som kommer att fixa det. Ni kommer att se till att det fixar sig, för polisen, sorry... det visste vi att det inte funkade.

Filmerna *Tommy* och *Metropia* – den senare animerad – är de enda filmer han spelat in som utspelat sig i Stockholm. Idén till *Metropia* kom ur tanken hur världen skulle se ut om den sköttes enväldigt av Kjell Hultman, säkerhetschef på SL, på samma sätt som han skötte Stockholms tunnelbana. Kjell Hultman – en före detta polis som dömts för olaga frihetsberövande – jagade nu klottrare med hemliga, olagliga bildregister och tog mutor från säkerhetsbolag.

– De hade bilder på mig när jag kom ut från radion, helt sjukt. Under valrörelsen tog de Bo Ringholms son, som var klottrare. Och släppte det till media. Sen vann sossarna valet. Och Bo Ringholm var då ordförande i Stockholms arbetarkommun. Då grävde de fram hela den smutsiga byken. Kjell Hultman dömde sen till fängelse i ett år och sex månader.

Vi tar trapporna ner, ut genom porten, vänster i gränden och upp mot valvet till Österlånggatan. Tarik Saleh utvecklar det han började tala om i trapphuset, det här om hur många filmer han har kvar i sig.

– Det är ett ungdomens jobb. Jag är femtioett år nu, jag kanske har två filmer till i mig.

Manusskrivandet och klippandet tycker han om. Förberedelserna, själva planerandet. Men just själva filminspelningen roar honom inte alls.

”Om man skulle önska nåt så är det att skit i att riva, men bygg nytt.”

– Jag måste göra avkall på saker som jag i mitt vardagsliv aldrig skulle göra avkall på. Jag måste vara jävligt hård, på ett sätt som... jag måste göra ett avtal med mig själv att det inte spelar någon roll hur den här personen mår i stunden. Det gör det ju, rent mänskligt. Men det spelar större roll – det lär man sig med tiden – att ingen kommer att tacka mig om filmen är dålig, inklusive personen som står och gråter som jag måste pressa till en tagning till.

Han sätter sig på en bänk vid en staty vid Slottsbacken. Fotografen byter objektiv. – Fan vad vackert Stockholm är, man ser det liksom från fel håll här, den där statyn bakifrån och sen holmarna.

– Det här rivandet, det finns en aspekt av det att det känns som att vi skäms över vårt förflutna. Om man skulle önska nåt så är det att skit i att riva, men bygg nytt.

Han berättar om när han var med på en graffitiutställning i Kungsan för längesen där han gjorde en hyllning till Hjalmar Mehr med bilder ur arkiv och citat från honom.

– Det kom ju hit folk som undrade om vi bombats under kriget: ”Nej, vi har gjort det själva”.

Han berättar om tiden han spenderade under jorden, om Urban Exploration som han tidigt var en del av.

– Vi gjorde det målmedvetet för att hitta platser att måla på. Det fanns ju de som var duktiga på det, som var ute hela tiden. Men vi var tidiga. Då var det lättare, de hade ingen koll då. Vi var i gångarna och ibland kunde man ju hitta lite tömda handväskor och så... vi sprang på lite folk i gångarna. Inte så trevligt att träffa i en tunnelbanetunnel mitt i natten.

Känner du att stan är din, att du har den i fötterna?

– Det är som att jag levt många liv. Jag är inte riktigt samma person i dag. Jag tänker inte på samma sätt. För femton år sen hade jag absolut tänkt att ”här kan du gå ner för en trappa och hela vägen dit”. Det är klart att jag har koll på att ”från den här perrongen kan du gå upp på taket om du går fem meter in i tunneln, där finns en stege”. När jag talar om det nu känns det som att det är en annan person som minns det. Men det är väl så det är att bli gammal. ■

Legendarisk målning

■ Den kulturmärkta, men i dag rivna, graffitimålningen Fascinate:

”Jag har faktiskt aldrig tänkt på det, varför vi skrev just det ordet... Fascinate. Det är intressant. Det var inte jag som kom på det, det var min kollega Circle. Han hade en bra känsla för den typen av ord. Det är kaxigt. Jag tror just ordvalet också var avgörande för att den väggen blev vad den blev.”

OLYCKSDAGEN

Varför e livet så orättvist? Vår son Lenny var här i februari 2021 med sin fästmö och gav lite ledtrådar om att det skulle ske en händelse. Men varken jag eller Ronny fattade vad vår son och hans fästmö menade. Till slut frågade jag vad som ska hända den 11 maj? Ni ska bli farmor och farfar, vi blev så glada, hon var beräknad till den 11 maj och då såg hon dagen ljus.

Men... när hon var fem dagar gammal så satte min man bröd i halsen. Vi skulle åka till dom och titta på henne någon dag senare men tyvärr hann min man inte se henne för den 16/5 var jag tvungen att ringa ambulans så Ronny åkte till Huddinge sjukhus. Dagen efter han satt i halsen ringde jag sjukhuset och frågade hur han mådde, en sjuksköterska gav ett positivt svar att han skulle piggnat till men tyvärr, han blev sämre. Några dagar senare blev han hjärndöd och avled samma dag. Det var fruktansvärt. Vi hade hållit ihop 29 år och 9 månader.

I dag är hon ett år och åtta månader och hon fick aldrig se sin farfar. Jag bröt ihop men åker och hälsar på lite då och då vid Katarina

INTE UTAN

Så här i dessa svåra tider.
Man håller käften och lider.
Med alla som har det svårt
jag tänker, vi har i alla fall vårt,
även om vi inte har råd med att köpa ost eller kött
så finns det ändå lite varm soppa.
Lite bröd till att doppa.
En mugg kaffe som är så dyrt.
Ja, det har vi annars är det pyrt.
Vi har inget hus, ingen lägenhet eller bil, el det klarar vi oss utan.
Jag oroar mig varje dag för hur alla fattiga människor ska klara sig..?
Dom rika har ju så dom klarar sig galant.
Jag med fast jag är en liten fjant,

Magdalena 407

kyrkan han ligger i minneslundan där begravningen var.

Jag tänker på honom varje dag.

Lena Freij

TANKAR TILL MAMMA

I kväll då jag tittade på teven såg jag nåt på golvet som blänkte. Men oj, det var ju armbandet som mamma skänkte. Jag blev så glad. Fast hon finns inte längre. Men jag tänker ofta på henne. Hon var en klok och underbar mor.

Det är över 20 år sen hon gick bort i cancer. Jag och många andra, vi ska verkligen vara glada att vi lever för tyvärr får inte alla leva så länge, utan många av oss har inte sån tur. En del av oss klarar sig men en del får inte alls bra diagnoser utan helt plötsligt kommer ett negativt svar efter en provtagning eller nåt annat som oroat. Då söker den som drabbats upp en läkare och svaret blir inte bra.

Nu skänker många pengar till forskningen och vi får hoppas att många blir friska genom den så de också får ett långt liv.

Lena Freij

VÄLDGÄSTEN

*Kom till "vårt" hus, knacka på vår dörr.
På fyllan, bete dig som aldrig förr.
Skita ner, skrika, slå i bordet och gapa.
Sitt för all del somna i maten,
vält ut det som finns på golvet...
din nedrans fylleapa.
Välkommen att länsa vårt kylskåp...
Vi har ju en toalett, ja det låter väl lätt.
Men pissa du och skit på golvet.
Stå gärna och hoppa i soffan klockan tre mitt i natten...
för vi tycker det är roligt att ringa ambulans,
när DU supit till det och fått värsta fnatten.
Tigg av mig mina få cigg jag har.
Bränn hål i soffan, i min enda sovsäck som fanns kvar.
Vi som bara visade finaste gesten.
tycker att du var den värsta gästen.*

Magdalena 407

MINA PROBLEM MED FÄRDTJÄNSTEN

Jag vill berätta lite om några av mina sämre erfarenheter med färdtjänsten. Vid ett tillfälle när jag hade beställt taxi via färdtjänsten, för att jag behövde göra ärenden i stan, så väntade jag ute i svår kyla mer än en kvart.

Det kom aldrig någon taxi.

Endast tack vare att jag tränade hårt tre gånger om dagen så kunde jag sakta kämpa mig tre trappor upp in i min lägenhet igen. Vid ett annat tillfälle så stod jag i Sundbyberg och väntade i över en timme på beställd taxi. Jag ringde under den tiden tre gånger till färdtjänsten som sade: "Vänta, bilen kommer". Men den kom aldrig.

Tack och lov så kom det slutligen en man gåendes förbi, som jag känner sedan tidigare. Han körde mig i rullstolen hem. Vid ett tredje tillfälle så hade jag bokat en taxi från stan för att få

åka hem. Då kom en taxibil som körde mot mitt hem.

När vi kommit fram till min adress, så parkerade föraren på fel sida, där trottoaren var alldeles för hög. Han lyssnade inte, och ställde respektlöst och hänsynslöst ut rullstolen och lämnade mig där. Då ramlade jag och slog i hårt på baken och armen i marken.

En man som såg detta kom fram och hjälpte mig upp till min lägenhet.

Han hjälpte mig till sängen, där jag lade mig ner med smärtor på hela högra sidan av kroppen. När jag vaknade på morgonen så kändes det som något "rörde" sig på vänster sida av huvudet. Jag blev orolig, och kände då i bröstet hur blodet gick neråt mot hjärtat. Då började jag be till Gud: "Hjälp mig". Efter några minuter så kände jag mig redan lugnare.

Efter den dagen så hade jag värk till och från varje dag och svårt att träna.

Toini

ETT SISTA FARVÄL

Önskar att allt bara var en saga ibland, eller en dröm, fast ändå inte, för vi var 15 små oskyldiga barn som sprang överallt, ängar och asfalt. Avtryck gjorde vi nog för varje steg ett barn sprang så växte det upp en liten söt maskros. Allt vi egentligen ville var att få bli älskade som alla andra barn. Än

i dag när jag passerar Sergels torg och andra platser så kan jag höra deras skritt eka så oskyldiga och små.

15 stycken vi var, och i dag är det bara en kvar, av dom som jag var med. Så därför vill jag bara tala om att ser ni en liten söt maskros så ställ foten då sakta på den, lyft bort foten lätt, så ser du hur den sakta reser sig. Vi vände aldrig ryggen till varandra

och höll alltid ihop. Och en efter en försvann, till slut, med åren som gick. Ibland undrar jag varför vissa barn föds till att bli älskade och andra inte, så nu är sorgen för stor för mig att bära, fast jag inte är så gammal, så vill jag hem till mina vänner igen, och skratta, och hålla varandra i hand.

Farväl.

By J.P

MINA VÄNNERS RÄDSLÅ

Efter ett år så flyttade jag till ett annat boende. Mot min egen vilja. Trots att jag trivdes ganska bra i min lilla etta som jag hade haft hos Bostad Först, hos Stockholms Stadsmission.

Stadsmissionen skulle enligt avtal med Socialtjänsten ha kommit en gång i veckan. Men dom kom inte.

Detta skapade en enorm känsla av otrygghet, rädsla och utanförskap/ensamhet i min utsatta situation.

Mina bästa vänner som jag hade känt i trettio års tid, blev mycket oroliga för mig och min hälsa, efter att dom fick veta hur jag hade det. Då började de komma och knocka på min dörr flera gången i veckan. Men eftersom jag hade svårt att röra mig, och ens komma upp ur sängen, så öppnade jag inte till mina vänner.

Efter en veckas tid som jag inte öppnade dörren, då hade grannen under ringt hyresvärdens och klagat, anmält störningar flera gånger bara för att mina vänner knockat på min dörr, då dom inte visste om jag levde eller inte. Nu orkar jag känslomässigt inte skriva mer för denna gång, men försöker orka skriva mer i nästa nummer.

Toni

BLÅGRÅ HIMMEL

Dagarna, de vattniga stålmettade, hårt klapper mot blöt sten. Gången, förgången tid, ångan av svett, vindilar brusar klagolåt vid smala passager. Nästa, en sträcka att gå.

LO

Illustration av LO

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Text **Ulf Stolt**
Foto **Magnus Sandberg**

Sista istiden på tisdagar i Farsta ishall är mellan 21.30 och 23.00. Då är det match, ett blandat gäng i åldrar mellan tjugo och upp en bit över femtio hörs av via WhatsApp. Blått mot vitt. Ingen domare. Inga slagskott, inga tacklingar, inga hakningar. Bara offside- och icingregeln gäller. Då så – dags att teka av.

FÖR

HOCKEYNS SKULL

Allt började hos skomakaren på Folkungagatan en kväll i början av januari.

Då var Luis Hallner där – liggande framför honom på disken en plockhandske och en stöthandske – och talade med skomakaren på andra sidan disken, även han hockeymålvakt, om olika målvaktshandskrelaterade spörsmål: om stängningsvinkeln på plockhandsken, om vilken stoppning på stöthandsken som inte släpper igenom skott och om det är bra med en övre gjuten vadrem i benskydden.

– Om du byter plattan i plocken kommer det inte kännas nåt, sa skomakaren.

De talade också om den slutna serien i division fem där skomakaren står i mål ibland och om onsdagskvällarna i Nacka ishall där Luis Hallner är målvakt ibland, och om istiden 21.30 på tisdagar i Farsta ishall där han också står i mål.

– Är man målvakt finns det hur mycket istider i olika hallar som helst runt om i stan där man kan stå i mål. Det finns ju betydligt färre målvakter än utespelare.

Sedan berättade han mer om de här kvällstiderna på vardagarna i olika ishallar runt om i stan, i både norr- och söderort, där ett gäng entusiaster samlas – WhatsApp det vanli-

**”ÄR MAN MÅLVAKT
FINNS DET HUR
MYCKET ISTIDER I
OLIKA HALLAR SOM
HELST RUNT OM I
STAN DÄR MAN
KAN STÅ I MÅL.”**

gaste kontaktforumet – och spelar match: ingen domare, inga slagskott, inga tacklingar, inga hakningar, bara offside- och icingregeln som gäller. Någon i det andra laget släpper ner pucken vid tekningarna.

Det som förenar dem är kärleken till hockeyn, till själva spelet.

Och en okuvlig längtan att varje vecka, trots den obekväma istiden, dra på sig handskar och skridskor och ruska axelskydden i balans och skrinna ut och spela match med och mot de andra som dykt upp på isen den här kvällen. Somliga känner varandra väl. Andra inte så väl.

Är det en bra dag är de tjugo personer plus målvakter som dyker upp – två femmor i varje lag. Ibland är de betydligt färre.

Men varje veckodag i flera av ishallarna i stan släpps pucken i spel sent på kvällen. Av ingen annan anledning än att det är jävligt roligt att spela hockey.

Farsta ishall, tisdag 21.20. Målvakten Luis Hallner står i det ena spelarbåset och värmer upp, stretchar med höger ben uppe på bänken, tänjer och böjer i höft och rygg, alternerar benen. Han är fullt ombytt, allt på plats utom handskar och

Michael Töpel brukar göra av med "kanske tre klubbor på en säsong". Att jämföra med SHL där det går åt en klubba per match. En klubba på den nivån kostar 3 000 kronor.

Både Loui Hallner (till höger) och hans son är målvakter, det är via sonens ungdomshockey han kom i kontakt med gänget som spelar på tisdagarna i Farsta.

mask. Två klubbor i en bunt bredvid honom på bänken.

– Jag tror vi blir kanske femton i kväll.

En ensam spelare i blå tröja med nummer 66 på ryggen åker runt på isen, ännu så länge ensam, och biter i ett gult tandskydd, dribblar lite, skjuter i sargen, slår iväg pucken ner mot ett sarghorn och möter upp den från andra sidan, åker fram och tillbaka. Ibland slår han på ett slagskott upp i plexiglasen.

Två spelare i vita tröjor kommer ut på isen, efter dem Luis Hallners målvaktskollega Ola Moberg, också han i grå tröja, som sakta skrinns ner till motsatta målet. De två spelarna i vitt åker sakta runt i mittcirkeln och pratar, två spelare i blå tröja plus två i vita tröjor kommer in på isen, de har puckar med sig och börjar passa varandra och åker ner mot respektive mål och skjuter lite mot målvakterna.

Det lyser i caféet och klubbbrummet på andra våningen bakom ena målet. Annars tom hall, förutom spelarna på isen.

Fler spelare i båda lagen ansluter, åker runt, skjuter lite i sargen, passar och skjuter på mål, till slut är de sju blå och sju vita utespelare som åker runt på isen. ►►

Det blir en kort samling mellan båsen, sedan ställer de upp i matchformation på var sin sida mittlinjen, två blir kvar i varje bås, en av de vita spelarna tekar och sedan är matchen igång.

Efter någon minut av försiktigt spel fram och tillbaka åker en vit spelare igenom – ingen tacklar, ingen slår på klubban eller hakar honom – och skjuter sedan ett isskott under målvakten och gör första målet. Snabbt byte, spelaren som kliver in i båset uppger sin position till spelaren som ska in, ”byte vänsterforward”, och den inbytta spelaren tar positionen.

Blå tekar i vit zon, det blir en situation med en hakning, en klubba som åker upp lite högt, men ingen åtgärd, spelet fortsätter och spelarna ber varandra om ursäkt och skrinna vidare i spelets riktning.

Blå spelare fri. Målvakten räddar. Vit spelare slår bort pucken till icing, nedsläpp i vit zon till höger om målvakten. Skott på mål, räddning, sedan rörigt spel runt kassen, målvakten på knä, till slut ett stolpskott som sedan glider i under målvaktens benskydd och blockeras.

Lite mer intensivt spel nu. En och annan hakning, lite mer slag på klubban när någon åker förbi med pucken. En mot-en-situation i blå zon. Blå back ramlar, vit spelare fri, skjuter i stolpen.

Byte vitt.

– Vad spelar du?

– Vänsterback.

Olavi Linna sätter sig på bänken, knäpper upp hakremmen på hjälmen, ställer klubban intill sig, justerar något med damasken runt plösen på vänster skridsko.

– Alla har nån typ av anknytning till nån i klubben här, till Farsta hockey, eller känner

nån eller spelat tidigare, är tränare, har barn som spelar i ungdomsverksamheten.

Hur länge har du varit med här?

– Jag har varit med i fyra-fem år. Det här är spel på en bra nivå. Vi skulle ju alla ligga på sjukhus om det vore andra regler, inte för att det skulle va för hårt utan för att vi inte kan. Vi skulle ramla omkring som käglor. Skadade.

Tekning i mittzonen. Lite mer snack mellan spelarnas på isen nu. Passning i sidled, bytning, pucken ner i vänster hörn, sedan lite rundspel i zonen. Ett löst skott från backposition letar sig in i mål, målvakten skymd.

Snabbt byte igen.

– Vad var det du hette?

– Leo.

– Ok, jag är Magnus.

Brytning i mittzonen, vitt kontrar tre mot två, målvakten räddar och slår bort pucken med klubban mot sarghörnet, tröttare ben nu, långsammare spel. Någon frågar vad matchklockan visar. En av spelarna, Michael Töpel, svarar:

– Paus nu.

Några står kvar på isen, sitter på sargkanten, några på bänkarna i båset, blå spelare i sitt bås, vita i sitt. Michael Töpel, till vardags tränare för b-laget i Farsta hockey, berättar om hur den här kvällsmatchen kom till.

– Tanken var att när alla tränare ändå åker runt här och tänker på att dra på ett slagskott – det gör man ju inte när det är nio-tioåringar på isen – så bildade vi det här för tränarna i Farsta att kunna avreagera sig på. Nu har vi hållit på i mer än tio år. Och andra än olika tränare har kommit till.

Musse Idevall sitter på sargkanten, hjälmen påträdd på klubbskافت.

– Jag hakade på nån som bjöd in mig, sen har jag bara fortsatt. Min son har börjat spela här precis, och jag spelade i Farsta när jag var grabb.

I dag är de få spelare – ”förra veckan var vi tjuugo plus två, det är idealiskt” – så det blir mycket istid för alla. Klockan är kvart över tio.

– Man får se det här lite som träning inför de gångerna då vi är mycket folk här.

– Det här är skitkul, får vardagen att kännas lite lättare, det är det här jag ser fram emot varje vecka.

Andra perioden. Tekning bakåt i blå zon, ett hopslag och pucken rinner ner i sarghörnet, en vit spelare tar den och kör solo upp till mittzonen,

Ville Ahlbom är yngst på isen men förklarar, medan han biter i sitt gula tandskydd, "att man kan bli trött ändå". Han har bråttom i väg efter matchen.

Sent på kvällen – se tiden på klockan i bilden – som den sista istiden i hallen, spelar de match. Ingen domare, inga tacklingar, inga hakningar, bara icing- och offsideregeln som gäller.

Blått mot vitt. Lagen dras samman via WhatsApp och de vet inte förrän precis innan första nedsläpp hur många de blir. Helts ska de bli 20 plus 2 målvakter. Den här kvällen var de 14 plus målvakterna.

kort passning i sidled, får tillbaka den, kommer in i anfallszon till vänster och bryter fram och från ganska nära håll slår han upp den i nättaket, över målvaktens axel.

– Snyggt.

Byte i blått.

– Vänsterforward?

– Yes.

Ville Ahlbom, yngst på isen, sätter sig på bänken, tar av höger handske och kliar sig i pannan under hjälmen.

– Även fast man är ung är det jobbigt.

Tempot lite långsammare nu. Blå tekar i egen zon, vitt bryter, snabb kontring, en kort passning och sedan kommer spelaren fri, lurar målvakten men skjuter i stolpen.

– Bra vitt.

Direkt efter tekning, blått kommer tre mot tre och gör mål. De båda avbytarna slår med klubborna mot insidan av sargen.

– Bra. Kom igen där ute nu.

Snabbt byte, två friska klättrar över sargen, två nya in i båset. Snabbt anfall från mittzonen av vitt, blå målvakt gör två snabba räddningar på rad, skott och retur. Sent dömd offside av

”VI SKULLE JU ALLA LIGGA PÅ SJUKHUS OM DET VORE ANDRA REGLER.”

några, tekning i mittzon.

– Det är jobbigt, man jobbar hemåt i en minut i egen zon, sen ska man upp och jaga...

– Jag vet... och ibland byta plats när backen kommer med fart, det sätter sig i låren, det är värst där tycker jag.

De båda i båset fortsätter småprata, dock icke hockeyrelaterat.

– Jag anmälde mig till den där kursen, det är den 19:e.

Vitt gör mål. Det tar längre tid än det brukar innan det blir tekning igen, backen i blått tittar upp mot klockan på väggen bakom honom.

De tekar av, det blir ett sista anfall.

– Kom igen nu vitt. Framför mål. Täck där.

Vitt till anfall, kommer på högersidan, några korta passningar, skott in framför mål, målvakten räddar en styrning och blått tar tillbaka pucken och går till motattack, kommer till avslut och målvakten räddar och man kommer överens om att matchen är slut.

Skridskoskydd på.

Nästa tisdag är det tekning igen. 21.30.

Hur många som kommer den gången syns i WhatsApp-gruppen några timmar innan. ■

Själv mord. Upprop kräver en ny nationell hjälplinje inom vården. Behovet är stort och ideella stödlinjer blir nerringda.

VARJE ÅR dör 1 500 människor av självmord och tiotusentals genomför försök. Ideella stödlinjer vid psykisk ohälsa är nedringda – Själv mordslinjen missade en halv miljon samtal förra året. Trots det saknas det idag en stödlinje inom sjukvården dit människor i psykisk kris kan vända sig. Den nationella Hjälp linjen, som bemannades av legitimerade psykologer, lades ner för tre år sedan.

– Regeringen menar att arbetet med psykisk ohälsa och suicidprevention är prioriterat. Om det stämmer behöver de

också agera i frågan. Det saknas i dagsläget finansiering till en nationell hjälplinje och vi ser inte heller några konkreta förslag

Conny Allaskog

kring frågan, säger Conny Allaskog, ordförande för Nationell samverkan för psykisk hälsa, som har startat ett upp rop tillsammans med Suicide Zero och Funktionsrätt Sverige med krav på att upprätta en nationell hjälplinje som ett komplement till den ideella sektorns stöd.

Under 20 år var Hjälp linjen öppen och drevs av bolaget Inera, som ägs av Sveriges kommuner och regioner. Vid

nedläggningen i januari 2020 meddelade Region Stockholm att regionerna själva skulle ge stöd eller vård till dem som tidigare ringt Hjälp linjen.

NEDLÄGGNINGEN MÖTTES av protester. En debatt i riksdagen ledde till att Folkhälsomyndigheten fick i uppdrag att ta reda på om en nationell stödlinje behövs. I februari 2021 lämnade myndigheten rapporten om att behov finns. Folkhälsomyndigheten fick ett nytt uppdrag att titta på hur en stödlinje skulle kunna organiseras och finansieras. Den rapporten läm-

nades in i mars 2022.

Nu, ett år senare, finns ännu inte någon ny stödlinje igång. Socialminister Jakob Forssmeds (KD) har inga besked att ge i nuläget.

– Det pågår ett arbete. Folkhälsomyndigheten har tittat på det här och SKR har gjort en egen utredning efter att de själva lagt ner Hjälp linjen.

Jakob Forssmed

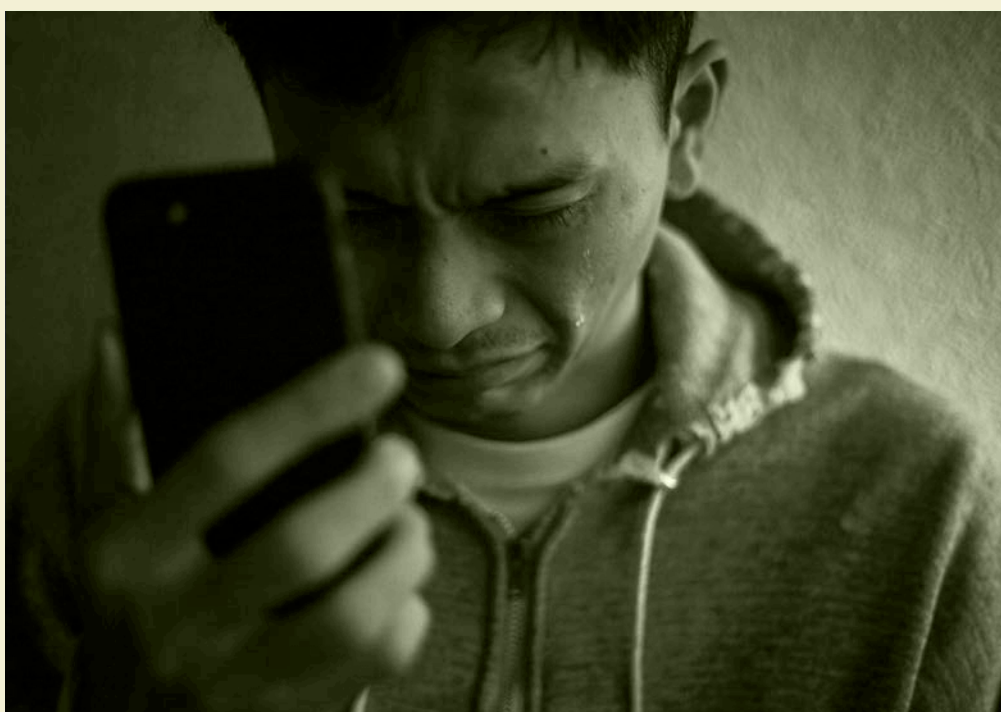
Vi behöver analysera alla delar, så att det blir rätt och långsiktigt hållbart. Hur vi gör det här på bästa sättet, organiserar och finansierar det. Jag får återkomma med besked.

När kan vi vänta oss ett besked?

– Jag vågar inte ge en tidsplan, men det är en angelägen fråga för regeringen. Vi undersöker vägar framåt. Det är uppenbart att det finns ett behov, ideella stödlinjer har många som ringer till dem. Deras stödlinjer fungerar bra och de gör ett viktigt arbete, men de har inte tillräcklig kapacitet. Det behöver vi också ha i åtanke, säger han.

”Det saknas i dagsläget finansiering till en nationell hjälplinje.”

Conny Allaskog

ISTOCKPHOTO

ORGANISATIONEN MIND, som bland annat driver Självmordslinjen, är inte övertygad om att en hjälplinje bemannad av legitimerad vårdpersonal är den bästa lösningen. På organisationens hemsida ger de sitt perspektiv på frågan:

”Med tanke på långa köer till BUP, höga sjukskrivningstal för psykisk ohälsa och en stor andel av befolkningen som får antidepressiva läkemedel är det inte rimligt att legitimerad personal ägnar sig åt anonymt stöd vid psykiska besvär. Det finns en övertro på att endast legitimerad personal kan möta en person som mår dåligt. Forskning visar att vid tillfälliga kriser och självmordstankar är medmänskligt stöd hjälpsamt.”

Organisationen ser fördelar med att civilsamhället avlastar vården, som i stället kan lägga resurser och legitimerad personal på dem som behöver mer än

bara ett stödjande samtal. Men MIND efterlyser mer tillgänglig vård och påpekar också att befintliga stödlinjerna behöver betydligt mer resurser. Socialminister Jakob Forssmed har inga besked att ge om ”vägar framåt” skulle kunna innebära finansiellt stöd till dagens stödlinjer. ■

HÄR KAN DU FÅ STÖD:

- **Självmordslinjen: 90 101.**
- **Jourhavande medmänniska: 08-702 16 80.**
- **BRIS för barn: 116 111**
- **BRIS för vuxna om barn: 0771-50 50 50**
- **Livslinjen, för unga. Endast chatt**
- **Föräldralinjen: 020-85 20 00**
- **Äldrelinjen: 020-22 22 33**
- **SPES, för den som mist en närstående genom självmord: 020 - 18 18 00**
- **Flera av stödlinjerna finns även som chatt.**

"Att lyssna är ofta det viktigaste"

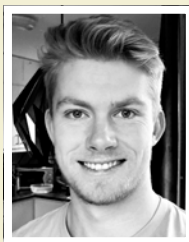
Simon Nordin har varit volontär på Självmordslinjen i två år.

Varannan vecka svarar han i telefonen fyra timmar åt gången.

– De kan vara allt från samtal med personer som vill prata och få stöd, till de som mer eller mindre har planer på hur de kan ta sina liv.

Upplever du att ni göra skillnad?

– Jag får ofta respons, de tackar för samtalet och säger att de är glada att vi finns. Jag har inte facit på hur det går efter att vi har lagt på, jag tror inte att jag som volontär har makt att förändra nåns liv, men jag kan så ett frö och vara en av flera pusselbitar.

Simon Nordin, volontär på Självmordslinjen.

Han berättar att introduktionsutbildningen tog upp att det är lätt att bli "hjälpnödig".

– Att man vill fixa och se en lösning, blir ivrig att hjälpa, men att lyssna är ofta det viktigaste.

Skulle det behövas en stödlinje bemannad av legitimerade psykologer?

– Spontant så tror jag inte det. Det viktiga är att man är en person som

lyssnar. I vissa fall kan det nog vara bra, men många är också kritiska till vården och då kan det vara skönt att kontakta någon som inte är vårdpersonal – det är en medmänniska de pratar med. Men det är synd att vi inte kan fånga alla samtal som kommer in.

Slutförslag: Så blir vården bättre för samsjuka personer

Människor med beroende ska inte bollas fram och tillbaka, hamna mellan stolarna eller mötas av krav på att sluta med alkohol eller droger innan de kan få psykiatrisk vård, menar Samsjuklighetsutredningen. Inte heller ska 90 procent av de personer som omhändertas för berusning behöva nyktra till i arresten, med risk att dö.

– Det är ett tillstånd som kan försätta en person i en väldigt medicinskt allvarlig situation. Vi vill vända på det här, att regionernas hälso- och sjukvård är huvudregeln om inte ordning eller säkerhet kräver att polis tar personen i förvar, säger Anders Printz, särskild utredare.

Det är ett av fler omfattande

reformförslag i Samsjuklighetsutredningens slutbetänkande. Andra är bland annat att LVM ska upphöra och ersättas med psykiatrisk vård och att regionernas hälso- och sjukvård ska vara ansvarig för all behandling för skadligt bruk och beroende.

– Vi gör också bedömningen att det finns personer som befinner sig i en sån utsatt situation att man inte klarar av att komma på ett bestämt besök på torsdag klockan 14. Vi föreslår att regioner och kommuner ska vara skyldiga att bedriva en helt integrerad verksamhet som innehåller både socialtjänst och hälso- och sjukvård och där olika professioner jobbar tillsammans, åker i samma bilar och sitter under samma tak.

Anders Printz

Brukarföreningen skickar verktyg per post

Sedan i juli står Brukarföreningen utan lokal. De meddelar att de fortfarande inte har någon ny lokal på gång, det är svårt att få någon att hyra ut till en brukarförening. De har ändå förhoppningarna om komma igång med den vanliga verksamheten igen.

Till dess hankar de sig fram så gott det går.

Bland annat skickar de ut rena injektionsverktyg per post, i stället för att dela ut i deras tidigare sprututbyte.

De skickar även det livräddande motgiftet naloxon, samt stickor som varnar för fentanyl.

26,2

procent av den vuxna befolkningen har under det senaste året haft någon i sitt liv som dricker för mycket. Av dem har 45 procent påverkats negativt av det, men endast en liten andel av dem har sökt hjälp och stöd i sin situation. Det visar en ny rapport från CAN, som baseras på svar från drygt 36 000 personer i åldern 17–84 år.

15

gångar högre suicidrisk bland de med problematiskt spelande. Nu ingår spel om pengar i stadens ANDTS-program.

ORD FRÅN GATAN

”De kallade starkt kokkaffe för ’bonntjack’.”

Säljaren Tomas Liljebrink hörde uttrycket när han för länge sedan jobbade på ett dagis i ett hippiekollektiv ”norr om Dalälven”.

HALLÅ

Lägesrapport från en säljare

ULF STOLT

Fredrik Ekeland saknar ett ställe att bygga saker på så i stället har han börjat måla och rita.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

”Jag blir så glad när du säljer i Flemingsberg för det är inte så ofta jag har möjlighet att köpa någon annan stans.”

”Himla trevligt med ett tack på SMS.”

”Det var andra gången jag köpte av dig, vet inte om du kom ihåg mig.”

”Fint att du står där ute i kylan och möter oss med vänligt bemötande.”

”Jag har en del ångest emellanåt, vill att du ska veta att den blev bättre av en vardaglig pratstund med dig.”

”Vi ses på Hornsgatan.”

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Med färgpennor på tunnelbanan

Fredrik Ekeland är utbildad smed och har precis börjat måla med färgpennor. Det här är den tredje väskan han målat, sittande på bussen eller tunnelbanan på väg att köpa tidningar.

Hur länge har du ritat med färgpennor.

– Jag har precis börjat. Man måste ju göra nåt, i vanliga fall brukar jag

bygga saker. Men nu har jag inte haft tillgång till nåt ställe att bygga saker på, så jag har ritat i stället.

Vad har du byggt tidigare?

– Allt möjligt. Är nåt trasigt så är det inte trasigt – antingen lagar man det eller så gör man nåt annat av det. Det är allt från bord till maskiner, jag har skruvat isär saker sen jag var typ sex-sju år.

– I grund och botten är jag smed. Jag gick plåt och svets på gymnasiet, sen gick jag som lärling i en smedja

och blev smed. Jag jobbade tio år med det. I dag är det mest balksmide, men det är konstsmide som är roligt, men det får man knappt hålla på med. Det beror ju också lite på vad folk beställer.

När har du målat väskan?

– Det har jag gjort när jag åkt buss och tunnelbana, för att ha lite tidsfördriv. Resorna mellan där jag säljer och hit. Jag gillar graffiti, kollar mycket på det men aldrig gjort själv. Streetart, när det är konst, inte klotter.

ULF STOLT

Säljaren Celina tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

Från sluten enhet till egen lägenhet.
En tidning i taget.

SITUATION
S T H L M

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

CEDERQUIST

bergkrantzarkitekter

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

Chefakademin.

M Ekholms
konsulttjänst AB

Brunnberg & forshed

HANSA PROJEKT

BTH BYGG

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

HMXW arkitekter

JÖRGENSENS RÖR AB

Kommunal.

norrenergi

RAMBOLL

SKB Stockholms Kooperativa BOSTADSFÖRENING

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

wärmex

NYFORS

RAMIRENT

SKÅVSJÖHOLM
konferens & möten

Swedfund

Wallenberg Foundations AB

nytida

RETURPACK
panlamera.nu

SPARTOI AB

Swegon

WALLENSTAM

ORGANICS
by Red Bull

Riksbyggen
Rum för hela livet

Spoon
it's a content agency

Sympa

WALLFAST

OSCARS
TEATERN

RIVAL

sg
Sportsground

SYSTEM BOLAGET

WENANDERS

ParaCom AB

SAHRA

STADSUD
STORSTOCKHOLM

TL BYGG

WÄSTBYGG | WÄSTBYGG GROUP

Parkman
Det personliga parkeringsolaget

SAMTRANS

Stavdal

L

YTTEC
SLIPAR LAGAR BETONGGOLV

perido

Sandart&Partners

stegen.

Trona
Patentrådgivning AB

playground

SBAB!

Stockholms Bulkhamn

TURLOCKS MÅLERI

precio fishbone

SECURITAS

Stockholmshem

tvivla
BÄTTRE ÄN ATT TRO FÖR MYCKET

preem

seko
SERVICE- OCH KOMMUNIKATIONSFAKET

STOCKHOLM RELINING
Specialiserat på renovering

TYRÉNS

prima gruppen

SHIS Bostäder

SVALNER

Tysk-Svenska Handelskammaren
Deutsch-Schwedische Handelskammer

40 Development

SIGNALISTEN

SVEASKOG

VISION

PROLEGIA
Trygghet vid säkerhetsprövning och rekrytering

Sjukhusläkarna
FÖR UNDERSTÖDSFONDEN SAMT WENNERSTRÖMS DONATIONSFOND

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

VVABO
Vintervikens Installation AB

Propeller Trim
SERVICE & FÖRSÄLNING

Skarpnäcks gårdens H-huset

Svenska kyrkan
VANTÖRS FÖRSAMLING

VÄDURENTIO AB
SEHUC AB

rain
bow
STÖRREND

SKEPPSBRON SKATT
TAXAND

SB
Svenska Bostäder

V

MATILDA RAHIM

Manusförfattarna Simon Matiwos (till vänster) och Murre Gonday (till höger) flankerar Sharmarke Elm och Ahmed Berhan som spelar de två bröderna i föreställningen "8 kvadrat".

SIMON MATIWOS OCH MURRE GONDAY:

"Deras brödraskap testas i olika situationer"

Murre Gonday och Simon Matiwos från Husby har skrivit pjäsen "8 kvadrat", om brödraskap, drömmar, konflikter och att dela rum med ett syskon högt upp i tonåren.

TEATER Två bröder, Ermias och Yosef, delar ett rum på 8 kvadrat. I det rummet, eller cellen, beroende på hur man ser det, spenderar de mycket tid. I föreställningen "8 kvadrat" får vi följa brödernas inre och yttre resa. De delar upplevelser, på gott och ont.

– Det känner varandra lite för väl och vill ha sitt eget space. De går igenom situationer där deras brödraskap och intressen testas.

De försöker påverka varandras vägval i livet och även om intentionerna är goda kan det bli fel, säger Murre Gonday som skrivit pjäsen tillsammans med Simon Matiwos.

Det hela började med ett inlägg på Facebook. Simon Matiwos skrev om en upplevelse i barndomen, folk gillade det och regissören Olof Hanson hörde av sig.

– Han frågade om jag ville skriva vidare på texten. Jag och Murre hade redan snackat om att göra nåt kreativt ihop. Vi hade båda skrivit tidigare, Murre har gett ut boken *Touch, tankar & tabu* och jag har stått på poesiscenen, så nu tänkte vi slå våra

hjärnor ihop. Två är starkare än en, vi gör det tillsammans.

De är barndomsvänner och manuset är ett resultat av många samtal mellan dem.

– I vår uppväxt var det en grej att bara hänga, snacka, tugga. På fritidsgården, på nån bänk, i nån port, var som helst. Det här är resultat av sånt vi pratat, gråtit och skämtat om. Mycket är taget från våra egna liv, men även andras. Det finns en igenkänningsfaktor, grejer som man tror att man är själv om att gå igenom hemma, men mycket ser likadant ut hos andra, man kanske bara inte pratar om det, säger Simon Matiwos.

De säger att de vill lyfta familjen, att den bör vårdas och inte tas för given. De vill också belysa den där ungdomliga förvirringen, när man försöker hitta sig själv.

– Att kunna lägga bana för sin egen väg och inte bry sig om vad andra tycker. Men också att det är okej att vara vilsen, säger Murre Gonday.

Bröderna bor trångt, men just trångboddhet är inte något manusförfattarna aktivt har valt att sätta fokus på.

– Trångboddhet har en sån negativ klang i dagens samhälle. Men att dela rum med ett syskon kan vara en positiv grej. Jag hatade att dela rum med min brorsa, men nu i efterhand tycker jag att det var bra. Vi fick lära känna varandra på ett helt annat sätt, fick dela vardagen och våra tankar. Det är fett positivt, säger Murre Gonday.

MARIA HAGSTRÖM

Föreställningen "8 kvadrat" har premiär 3 mars på Kulturhuset Stadsteatern Husby.

När folkhemmet tog båten. Från att ha varit ett lyxigt nöje, reserverat för överklassen, blev fritidsbåten under 1900-talet ett folkligt nöje, en flytande sommarstuga som alltfler hade råd med. En avgörande faktor för att fritidsbåtintresset skulle komma att öka i Sverige var införandet av semesterlagstiftningen. I utställningen "Folkhemmets Fritidsbåtar" på Sjöhistoriska museet lyfter man fram den unika fritidsbåtsrörelsen i Sverige.

Utställningen öppnar 22 februari på Sjöhistoriska museet.

SIJÖHISTORISKA MUSEET

JOHAN BERGMARK

På engelska igen

Åtta år sedan förra skivan. Nu är Eric Palmqwist och hans Trailer Park tillbaka igen med skivan *Once When We Where Birds*.

MUSIK Eric Palmqwist slutade egentligen aldrig att skriva låtar på engelska efter att bandet tog paus för sju år sedan.

– Jag har varit så inne i mitt, mina tre skivor på svenska. Det är lite befriande att sjunga på engelska igen. Och att spela i band igen.

I mobilen har han olika memon med låtuppslag, vad som blir Trailer Park-låtar på engelska

och vad han behåller och skriver på svenska till, varierar.

– Det är nån slags magkänsla vad som blir vad. EP:s grejer kan vara lite mer americana-aktigt, lite mer country – det är känslöstyr, lite på bollsinn så där. Jag har nån egen kod för det där som är svår att förklara.

Och han har en annan sångröst på engelska.

– Det är sånt folk som lyssnar har sagt till mig, att rösten har en annan ton när jag sjunger på engelska. Jag kan inte riktigt ta på det.

ULF STOLT

SOFIA RUNARSDOTTER

Från en kiosk i en förort

BOK Efter att ha tröttnat på sysslolöshet, jobbsökande och korttidsvikariat föreslår mamman i den irakiska familjen att de ska köpa loss en kiosk i en närliggande förort.

Efter en tid går det upp för dem att den kritalista som långsamt utökas med nya namn, är som rollistan i den blodiga gängkonflikt som utspelar sig framför deras skyltfönster. Och som de upptäcker att de befinner sig i korselden av.

Romanen *Lejon och lamm* är journalisten och författaren Duraïd Al-Khamisi tredje bok.

– Jag har själv mist närmare tio vänner till gängvåldet i västerort där jag växte upp.

Berättarrösten i boken tillhör familjens äldste son, som försöker hålla sig utanför både gängkonflikten och familjens hierarkier. Men känner samtidigt ett stort ansvar åt båda håll. Både in mot familjen och ut mot händelserna på torget.

– Det är viktigt att förstå den dualitet unga personer med invandrabakgrund i Sverige lever i. Många måste navigera mellan föräldrarnas sociala arv och jakten på ett eget jag, mellan gruppkultur och individkultur.

ULF STOLT

Romanen *Lejon och lamm* ges ut 17 mars.

72

flickor i Stockholms kommun döptes till Alba förra året – det blev därmed det populäraste flicknamnet. Bland pojkar var det populäraste namnet Otto, det gavs till 74 nyfödda. I hela landet var de populäraste namnen Astrid respektive William.

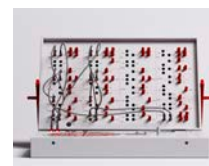
TRUMSLAG FÖR HJÄRTAT PÅ AUKTION

MUSIK Trummaskinen CHD-4, designad av Love Hultén, är baserad på hjärtslagen från fyra barn – Liv, Wega, Janiyah och Vincent. De föddes alla med olika typer av hjärtfel men klarade sig tack vare läkarvård och forskningsframsteg.

På alla hjärtans dag uppmärksammade organisationer runt om i världen medfödda hjärtfel, den vanligaste medfödda defekten hos barn. I Sverige föds cirka 2 000 barn med hjärtfel varje år.

Trummaskinen CHD-2

avtäcktes för ett år sedan och har sedan dess skapat musik och använts av

PRESSBILD

artister som bland andra Amason, Indiebandet Alt+J och ljudkonstnären Elin Piel. Nu auktioneras maskinen ut på Stockholms Auktionsverk, man kan lägga bud fram till 28 februari. Alla intäkter går till Hjärtebarnsfonden.

ULF STOLT

Fickstölderna i Stockholm city har fördubblats på ett par år. Redan på 1500-talet förekom fickstölder. Här i Pieter Bruegel den äldres målning Misanthropen från 1568.

PUBLIC DOMAIN

Mars 2013. Cannabisodlingar, olaga hot, ökade fickstölder och dödsfall

EN 36-ÅRIG lärarvikarie vid Franska skolan åtalas för misshandel och olaga hot mot en elev. Efter en stökig lektion sökte han efter helgen upp rektor och elev och inför rektorn slog eleven i huvudet med en klädkrok: "Jag ville att eleven skulle känna smärta", har vikarien sagt i polisförhör.

På moderaternas Sverigemöte talar stadsminister Fredrik Reinfeldt om ungdomsvåldet och behovet av snabbare

lagföring och strängare straff och vikten av att erbjuda unga tidigare vägar ur våldet.

Tillgången på vitt heroin i Stockholm har ökat drastiskt, enligt polisen. Man ser fler säljare, aggressiv marknadsföring – bland annat gratisprover - och dumpade priser.

Prinsessan Lillian avlider, 97 år gammal, i sitt hem Villa Solbacken på Djurgården, omgiven av kungafamiljen.

EN POLISMAN AVLIDER när han kör sin fyrhjuling över kajkanten vid Norr Mälärstrand. Polisen har därför infört tillsvidare stopp mot användningen av fyrhjulingar.

Kvarteret Mattisborgen på Pippi Långstrumps väg i Annedal är en av tio nominerade i tävlingen Årets Stockholmsbyggnad.

Över hundra personer boende vid Skanstull evakueras, sedan ett misstänkt föremål hittats inne på Forexkontor på Ringvägen. Det

förs bort av polisen och en kontrollerad detonation genomförs.

Föreställningen "Vild&Vacker" i Folkets hus i Kallhäll handlar om nätmobbing, de medverkande berättar om verkliga händelser som drabbat dem eller deras vänner: "Publiken kanske tror att vi överdriver, men det gör vi inte", säger en av de medverkande.

Teknikprogrammet vid NTI-gymnasiet vid Odenplan har flest sökande – 3,15 sökande per plats. Drygt 23 500 elever i länet söker gymnasieutbildning.

ENLIGT POST- OCH telestyrelsen kan 60 procent av invånarna i Stockholms län använda fiberkabel.

Antalet fickstölder har fördubblats på två år, enligt färsk statistik anmäldes 13 570 fickstölder i city förra året.

Malik Bendjellouls Oscarsbelönade dokumentär *Searching for Sugerman* går upp på tolv biografer i stan.

Allt fler cannabisodlingar i Stockholm. Förra året hittades 39 odlingar. Den största i en trerumslägenhet i Tumba, där det producerades mellan 26 till 44 kilo per år.

405 791 personer står i bostadskön i Stockholm. En kvinna som stått i kön i 28 år fick precis en trerumslägenhet på Strandvägen – en av de 10 426 lägenheter som förmedlades till köande.

ULF STOLT

1993 Journalisten och programledaren Lennart Hyland avlider. Mellan åren 1962 och 1983 programleder han Hylands hörna, Sveriges första talkshow på tv.

1638 Kolonin Nya Sverige etableras i nordvästra USA. Första bosättningen är den knuttimrade Fort Christina. Det var den första fasta europeiska bosättningen i området.

1959 Barbiedockan introduceras på marknaden. Säljs i Sverige först julen 1963. Mona Sahlén väljs två år senare till den svenska Barbieklubben första ordförande.

Ur arkivet: # 270, mars 2020

Rättegångarna i tingsrätten i Rådhuset på Scheelegatan berättar sin egen Stockholmshistoria, **Melody Farshins** bok *Mizeria* blir pjäs i Husby, podden Situation Samtal med säljarna **Jan, Ann, Kjell, Markku** och **Tommy** lanseras och **Annika Norlin** ger ut novellsamlingen *Jag ser allt du gör*. Samtal i Marmorfoajén om hur kvinnovåld skildras i kulturen, **Loud Grrrl Lab** vill skapa ett tryggt rum, utställningen Platsen lyfter fram ifrågasatta platser, **Conny Bloom** släpper sin andra soloskiva på svenska, På Hörnet med **Hanna Löfqvist** i Fruängen, **Mikael Olsson** sover på Cinderella ibland när han har råd och socialtjänsten blir alltmer sifferstyrd.

DETTA OM DETTA

Värt att veta om
vad som helst

FITTJA
MOSKÉ

Första böne- utropet från minaret.

I muslimska länder är det normalt med bönutrop från minaret fem gånger per dag.

Moskén i Fittja ansökte i februari 2013 om tillstånd för böneutrop från minareten några minuter per vecka. Ett villkor för att få tillstånd var att ljudstyrkan inte översteg 60 decibel.

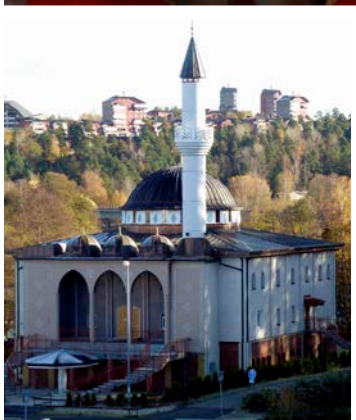
Ergin Öcgem var den första imam som gjorde ett böneutrop från minareten, klockan 12.57 den 26 april 2013. Han höll utropet via mikrofon ut i högtalarsystemet.

Sju bönetider finns för dagen, från första bönen Fajr till den sista bönen, midnatt. Moskén ägs av Islamiska Kulturföreningen i Botkyrka. Predikan sker på turkiska.

Fittja moské är byggd i en blandning av ottomansk-seljuksk och modern turkisk arkitektur.

Många deltog i fredagsbönen när det första böneutropet ropades ut i Fittja moské i södra Stockholm.

Minareten i Fittja moské - en turkisk minaret - är 32,5 meter hög.

PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

**TOVE LÖNSTAD I HÖRNET
AV BRUNNSGATAN OCH
NORRLANDSGATAN.**

”Jag är på
väg hem till
min kille”

**Du scrollade på telefonen när
du kom gående.**

– Ja, jag letade efter nåt att
lyssna på – jag lyssnade just nu
på ”Starstruck” med Years &
Years. Jag gillar lite souligt så där,
det blir jag glad av.

Varför kom du gående här nu?

– Jag har varit på ett jobbmöte.
Nu är jag på väg hem till min kille.

Vad har du i kassarna?

– Två kanelbullar i den ena
lilla påsen, lite nyköpt kaffe i
den andra, lite jobbgrejer och så
köpte jag en tröja.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Tove Lönstad är
näringspolitisk
rådgivare till LRF
och bor i Blackeberg.

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

I KVÄLL GÅR ÖVER 800 MILJONER MÄNNISKOR OCH LÄGGER SIG HUNGRIGA

Världen är hungrigare än någonsin fast det produceras mer än tillräckligt med mat i världen för att alla människor ska bli mätta. Att dela med sig har aldrig varit viktigare. Genom att ge en gåva är du med och bidrar till att fler människor kan äta sig mätta. Dela lika under samma himmel.

* 110 kronor räcker till en matkasse för en familj på Filippinerna i en vecka.

Källa wfp.org

